

รายงานประจำปี

2557

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
Department of Primary Industries and Mines

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมกิจการโรงถลุงแร่ของบริษัท ไทยชาร์โก จำกัด
เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2511

การเสด็จพระราชดำเนินในครั้งนี้เป็นการเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งเลียบบึงตะวันตกของประเทศไทย ตั้งแต่ระนองถึงภูเก็ต ทำให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเห็นภูมิประเทศอันเป็นแหล่งกำเนิดแร่ดีบุก ทั้งภูเขาและลานแร่ พระองค์ทรงเข้าพระทัยได้ดีถึงความยากลำบากและวิริยะอุตสาหะของผู้ทำเหมือง ไม่ว่าบริษัทใหญ่ของเครือรัฐ หรือชาวบ้านที่ร่อนแร่ในท้องห้วยหรือทำยารังผู้หาเข้ากินค่าที่เหมืองเจ้าฟ้า ของหลวงอนาชาวก่อเกิด การเจ้าของเมืองได้จัดการปราบเนินดินด้านหนึ่งของหุบกระทุสร้างศาลาที่ประทับชั่วคราวบนเนินนี้สำหรับเป็นที่ประทับทอดพระเนตรชมการขุดดินในขุมเหมืองด้วยแรงน้ำทรงเห็นทรายและแร่ไหลไปตามร่องน้ำจนถูกสูบขึ้นไปบนรางลำราง หลวงอนาชาวจ์เจ้าของเหมืองเฝ้ากราบบังคมทูลถึงกิจการโดยใกล้ชิด ทำให้บรรดาพระราชารุทริที่รายล้อมอยู่ห่าง ๆ ชื่นชมโสมนัสในพระราชจริยาวัตร ได้เห็นว่าพระเจ้าแผ่นดินทรงชกักถามข้าแผ่นดินตลอดเวลา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ทรงนึกถึงแต่เรื่องของภาคใต้ที่กำลังเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมอยู่ แต่ทรงชกักถามผู้เฝ้าเฝ้าใกล้ชิดเลยไปถึงเรื่องที่ใหญ่กว่าคือปัญหาว่าทำไมไทยเราจึงทำแต่เหมืองแร่ดีบุกในภาคใต้เท่านั้น ในเมื่อภูเขาชนิดเดียวกันก็มีในภาคอื่น เช่น ภาคเหนือบ้าง ทำไมเราต้องส่งแร่ไปขายโรงถลุงที่ปิ้งทำไมไม่ถลุงเป็นโลหะใช้เสียเองในประเทศหรือเราทำแผ่นเหล็กชุบดีบุกใช้เป็นกระป๋องบรรจุอาหารที่ฝรั่งเขาทำมาขายเรา จะได้มีโรงงานเกิดขึ้นในประเทศ ราษฎรจะได้มีงานทำกันมากขึ้นแล้วถ่านหิน น้ำมันเล่า จะไม่มีในประเทศเราบ้างเขี้ยวหรือ ฯลฯ พระราชปจฉาเหล่านี้หมายถึงพระราชปณิธานที่จะได้เห็นประเทศไทยนี้พัฒนาอุตสาหกรรมแรกให้กว้างขวางเจริญเติบโตขึ้นในรัชสมัยของพระองค์

ที่มา: ภาพและเนื้อหา

จากหนังสือ 1 ทศวรรษ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

สารบัญ

สารจากอธิบดี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลขององค์กร

ทำเนียบผู้บริหาร

ประวัติความเป็นมา

สัญลักษณ์ขององค์กร

วิสัยทัศน์/ค่านิยม/ พันธกิจ

ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์/กลยุทธ์

โครงสร้างและพระราชบัญญัติ

สถานที่ตั้ง ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

อัตรากำลัง

สถานประกอบการที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางการเงิน

งบประมาณรายจ่าย

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติราชการ

แผนที่ยุทธศาสตร์

ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

ส่วนที่ 4 ผลการดำเนินงาน ที่สำคัญ

- ด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่
- ด้านอุตสาหกรรมพื้นฐาน
- ด้านโลจิสติกส์อุตสาหกรรม

ส่วนที่ 5 กิจกรรมในรอบปี

- พลอยประจำเดือนเกิด

สารอिบดี

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

นายสุรพงษ์ เชีองทอง

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) มีภารกิจหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมพื้นฐาน และโลจิสติกส์อุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและการแข่งขัน ภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของประชาชน

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
DEPARTMENT OF PRIMARY INDUSTRIES AND MINES

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมกิจการโรงถลุงแร่ของบริษัท ไทยชาร์โก จำกัด
เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2511

การเสด็จพระราชดำเนินในครั้งนี้เป็นการเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งเลียบฝั่งตะวันตกของประเทศไทย ตั้งแต่ระนองถึงภูเก็ต ทำให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเห็นภูมิประเทศอันเป็นแหล่งกำเนิดแร่ดีบุก ทั้งภูเขาและลานแร่ พระองค์ทรงเข้าพระทัยได้ดีถึงความยากลำบากและวิริยะอุตสาหะของผู้ทำเหมือง ไม่ว่าบริษัทใหญ่ของเศรษฐกิจ หรือชาวบ้านที่ร่อนแร่ในท้องห้วยหรือทำยารางผู้หาเข้ากินค่าที่เหมืองเจ้าฟ้า ของหลวงอนาชาที่เกิดการ เจ้าของเมืองได้จัดการปราบเนินดินด้านหนึ่งของหุบกระที่สร้างศาลาที่ประทับชั่วคราวบนเนินนั้นสำหรับเป็นที่ประทับทอดพระเนตรชมการขุดดินในขุมเหมืองด้วยแรงน้ำทรงเห็นทรายและแร่ไหลไปตามร่องน้ำจนถูกสับขึ้นไปบนรางลำราง หลวงอนาชาเจ้าของเหมืองเฝ้ากราบบังคมทูลถึงกิจการโดยใกล้ชิด ทำให้บรรดาพระราชาราชบุตรที่รายล้อมอยู่ห่าง ๆ ชื่นชมโสมนัสในพระราชจริยวัตรได้เห็นว่าพระเจ้าแผ่นดินทรงขี้ถามข่าวแผ่นดินตลอดเวลา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ทรงนึกถึงแต่เรื่องของภาคใต้ที่กำลังเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมอยู่ แต่ทรงขี้ถามผู้ที่เข้าเฝ้าใกล้ชิดเลยไปถึงเรื่องที่ใหญ่กว่าคือปัญหาว่าทำไมไทยเราจึงทำแต่เหมืองแร่ดีบุกในภาคใต้เท่านั้น ในเมื่อภูเขาชนิดเดียวกันก็มีในภาคอื่น เช่น ภาคเหนือบ้าง ทำไมเราต้องส่งแร่ไปขายโรงถลุงที่บึงทำไม้ไม่ถลุงเป็นโลหะใช้เสียเองในประเทศหรือเราทำแผ่นเหล็กขุดดีบุกใช้เป็นกระป๋องบรรจุอาหารที่ฝรั่งเขาทำมาขายเรา จะได้มีโรงงานเกิดขึ้นในประเทศ ราษฎรจะได้มีงานทำกันมากขึ้นแล้วถ่านหิน น้ำมันเล่าจะไม่มีในประเทศเราบ้างเขี้ยวหรือ uly พระราชปจฉาเหล่านี้หมายถึงพระราชปณิธานที่จะได้เห็นประเทศไทยนั้นพัฒนาอุตสาหกรรมแรกให้กว้างขวางเจริญเติบโตขึ้นในรัชสมัยของพระองค์

ที่มา: ภาพและเนื้อหา

จากหนังสือ 1 ทศวรรษ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

สารบัญ

สารจากอธิบดี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลขององค์กร

ทำเนียบผู้บริหาร
ประวัติความเป็นมา
สัญลักษณ์ขององค์กร
วิสัยทัศน์/ค่านิยม/ พันธกิจ
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์/กลยุทธ์
โครงสร้างและพระราชบัญญัติ
สถานที่ตั้ง ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
อัตรากำลัง
สถานประกอบการที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางการเงิน

งบประมาณรายจ่าย

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติราชการ

แผนที่ยุทธศาสตร์
ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

ส่วนที่ 4 ผลการดำเนินงาน ที่สำคัญ

- ด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่
- ด้านอุตสาหกรรมพื้นฐาน
- ด้านโลจิสติกส์อุตสาหกรรม

ส่วนที่ 5 กิจกรรมในรอบปี

- พลอยประจำเดือนเกิด

สารอธิบดี

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

นายสุรพงษ์ เชียงทอง

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) มีภารกิจหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมพื้นฐาน และโลจิสติกส์อุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและการแข่งขัน ภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของประชาชน

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
DEPARTMENT OF PRIMARY INDUSTRIES AND MINES

การดำเนินงานในปี 2557 ที่ผ่านมา กพร. ให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภัยจากการทำเหมือง การดำเนินโครงการต่อเนื่องในการขึ้นทะเบียนผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่ รวมถึงการตรวจประเมิน และเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมในการประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานในพื้นที่ต่าง ๆ การเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายทุกภาคส่วนในการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีมาตรฐาน ด้านความปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ได้มุ่งเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมแร่ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลัก ในการผลิตวัตถุดิบแร่และโลหะป้อนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม โดยส่งเสริมและพัฒนาการสำรวจและทำเหมืองแร่โพแทช การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตซิลิกอนจากแร่ควอร์ต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอุตสาหกรรมพื้นฐาน การใช้เทคโนโลยีรีไซเคิล เพื่อการพัฒนาของเสียเป็นแหล่งทรัพยากรทดแทน รวมทั้งพัฒนาระบบโลจิสติกส์อุตสาหกรรม ตามยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการพัฒนาระบบโลจิสติกส์อุตสาหกรรม (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งสามารถช่วยลด ต้นทุนโลจิสติกส์ให้แก่ภาคอุตสาหกรรมได้เป็นมูลค่ากว่าสามพันล้านบาท

สำหรับทิศทางและนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ของไทยในอนาคตนั้น จำเป็นต้องมีมุมมอง ของการพัฒนาในแบบองค์รวมมากขึ้น โดยมุ่งเน้นที่การบริหารจัดการทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศ และประชาชนเป็นหลัก เนื่องจากผลลัพธ์สุดท้ายของการนำทรัพยากรแร่ขึ้นมาใช้ประโยชน์หรือแม้แต่ผลกระทบ ของการประกอบการและการสูญเสียทรัพยากรแร่จะต้องตกสู่ประเทศและประชาชนอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง สิ่งเหล่านี้ จึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างมากในการวางแผนสำหรับการจัดการทรัพยากรแร่ในอนาคต รวมทั้งยังคงมุ่งเน้น การพัฒนาที่ยั่งยืนแบบมีส่วนร่วม (Sustainable Development & Inclusive Growth) เพื่อให้อุตสาหกรรมแร่ของไทย สามารถที่จะอยู่ร่วมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศและภูมิภาคได้อย่างสมดุล

นอกจากนี้ การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือ AEC ยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องให้ความสำคัญ กพร. มีนโยบายที่จะส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแร่มีศักยภาพสูงขึ้น เพื่อสามารถแข่งขันหรืออยู่รอดได้ เมื่อเข้าสู่ AEC ตลอดจนยังคงสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแร่ ให้ลงทุนทำเหมืองแร่ ในต่างประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน CLMV ซึ่งมีศักยภาพแหล่งแร่ที่น่าสนใจ และมีความเป็นไปได้สูง ในการลงทุน รวมทั้งการสร้างเชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนที่รัฐบาลกำลังให้ความสำคัญ ซึ่งหาก สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ในภูมิภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนได้ จะเป็นโอกาส ที่ดีในการยกระดับการพัฒนาของอุตสาหกรรมแร่ของแต่ละภูมิภาคได้

สุดท้ายนี้ ผมขอขอบคุณคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ กพร. ทุกท่านที่ร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ อย่างเต็มความรู้ ความสามารถ ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสำเร็จด้วยดี

(นายสุรพงษ์ เชื้อทอง)

อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลขององค์กร

ทำเนียบผู้บริหาร ◀

ประวัติความเป็นมา ◀

สัญลักษณ์ขององค์กร ◀

วิสัยทัศน์/พันธกิจ/ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์/กลยุทธ์ ◀

โครงสร้างและพระราชบัญญัติ ◀

สถานที่ตั้ง ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ◀

อัตรากำลัง ◀

สถานประกอบการที่อยู่ในความรับผิดชอบ ◀

ผู้บริหาร Organization

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

นายสุรพงษ์ เชียงทอง
อธิบดี

นายชาติ หงส์เทียมจันทร์
รองอธิบดี

นายสมบูรณ์ ยินดียั่งยืน
รองอธิบดี

นางสาวนาพร อรุณเกียรติกิจ
วิศวกรโลหการเชี่ยวชาญ

นายไพรัช เจริญกิจ
รักษาการในตำแหน่ง
วิศวกรเหมืองแร่เชี่ยวชาญ

นายสมยศ ศรีดารา
รักษาการในตำแหน่ง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเชี่ยวชาญ

นายอานนท์ ทองศิริกุล
ผู้อำนวยการ
สำนักบริหารสิ่งแวดล้อม

นายสกล จุลลาภา
ผู้อำนวยการ
สำนักเหมืองแร่และสัมปทาน

นายชาติชาย เชิดชืน
ผู้อำนวยการ
สำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน

นางอนงค์ ไพจิตรประภาภรณ์
ผู้อำนวยการ
สำนักโลจิสติกส์

นายสุระ เพชรพิรุณ
ผู้อำนวยการ
สำนักวิศวกรรมและฟื้นฟูพื้นที่

นางชยมัย ชาลี
ผู้อำนวยการ
สำนักบริหารกลาง

นายสัจจวุธ นาคนิยม
ผู้อำนวยการ
สำนักกฎหมาย

นายวิชฌุ ทับเที่ยง
ผู้อำนวยการ
กองบริหารยุทธศาสตร์

นายมานัส มณีมนุษย์
ผู้อำนวยการ
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

นางสาวลัดดาวัลย์ คงเอี่ยมตระกูล
ผู้อำนวยการ
สำนักตรวจสอบภายใน

นายสมยศ ศรีดารา
ผู้อำนวยการ
สำนักตรวจและประสานราชการ

นายธรรมศักดิ์ พงษ์ประเสริฐ
ผู้อำนวยการ
สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐาน
และการเหมืองแร่ เขต 1 สงขลา

นายจารุทิศ เกษแก้ว
ผู้อำนวยการ
สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐาน
และการเหมืองแร่ เขต 2 อุดรธานี

นายไพรัตน์ เตชะวัฒนาการ
ผู้อำนวยการ
สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐาน
และการเหมืองแร่ เขต 3 เชียงใหม่

นายศุภชัย พงษ์ศิริวรรณ
ผู้อำนวยการ
สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐาน
และการเหมืองแร่ เขต 4 ภูเก็ต

นายชัยทัต สมิตินนท์
ผู้อำนวยการ
สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐาน
และการเหมืองแร่ เขต 5 พิษณุโลก

นายณรงค์ ยืนยงหัตถกรณ์
ผู้อำนวยการ
สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐาน
และการเหมืองแร่ เขต 6 นครราชสีมา

นายเกียรติชัย ตูลาธรรมกุล
ผู้อำนวยการ
สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐาน
และการเหมืองแร่ เขต 7 ราชบุรี

ประวัติกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยมีส่วนเกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรมเหมืองแร่มาตั้งแต่อดีตและคงความสำคัญ ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศมาทุกยุคสมัย การบริหารจัดการ อุตสาหกรรมเหมืองแร่ไทยมีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง ในสมัยกรุงสุโขทัยมีการขุดแร่อย่างเสรี แต่เนื่องจากความ ต้องการใช้ที่มากขึ้น ประกอบกับมูลค่าทางเศรษฐกิจของแร่ ที่เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ทำให้ต้องมี การจัดการควบคุม การทำเหมืองแร่ให้รัดกุม ในสมัยกรุงศรีอยุธยา กรมนา เป็นผู้ดูแลการทำเหมืองแร่ และมีการเก็บภาษีอากรแร่เป็น ครั้งแรกในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ผู้ปกครองมณฑล หรือจังหวัด มีอำนาจอนุญาตการขุดแร่ แต่ก็ยังมีปัญหาในเรื่อง ของการกำหนดเขตเหมืองแร่ การขออนุญาตทำเหมืองและ การเก็บภาษี ซึ่งยังขาดประสิทธิภาพ และไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จึงทรง มีพระบรมราชโองการตั้ง “กรมราชโลหกิจและภูมิวิทยา” ขึ้น สังกัดกระทรวงเกษตรราธิการ ในวันที่ 1 มกราคม 2434 ทำหน้าที่ดูแลการทำเหมืองแร่ การออกใบอนุญาตเกี่ยวกับ การตรวจหาแร่และทำเหมืองตลอดทั่วราชอาณาจักร

กรมราชโลหกิจและภูมิวิทยา หรือ “กรมแร่” ได้มี การเปลี่ยนแปลงชื่อและกระทรวงต้นสังกัดไปแต่ละยุค แต่ละสมัย รวมถึง 9 ครั้ง ในจำนวน 5 กระทรวงด้วยกัน คือ กระทรวงเกษตรราธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพระคลัง มหาสมบัติ กระทรวงเศรษฐกิจ และกระทรวงเศรษฐกิจ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2485 เมื่อมีการจัดตั้งกระทรวงอุตสาหกรรมขึ้น กรมราชโลหกิจและภูมิวิทยา ได้ย้ายมาสังกัดกระทรวง อุตสาหกรรม ภายใต้ชื่อ “กรมโลหกิจ” ในปี พ.ศ. 2506 ได้ย้ายไปสังกัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ซึ่งตั้งขึ้นใหม่ ภายใต้ชื่อ “กรมทรัพยากรธรณี” และในที่สุดได้ย้ายมาสังกัด กระทรวงอุตสาหกรรม อีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2516 เมื่อมี การยุบกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

ต่อมา ภายหลังการปฏิรูประบอบราชการ ตามพระราช บัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มีการแยก ภารกิจหลักของกรมทรัพยากรธรณี ได้แก่ ด้านธรณีวิทยา ด้านแร่ ด้านพลังงาน และ ด้านน้ำบาดาล ไปสังกัดอยู่ในกระทรวงต่าง ๆ ตามที่มีการแบ่งโครงสร้างส่วนราชการใหม่ โดยงานด้านแร่และ โลหกรรม ได้จัดตั้งหน่วยงานใหม่ คือ “กรมอุตสาหกรรมพื้น ฐานและการเหมืองแร่” สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีหน้าที่ ความรับผิดชอบหลักในการอนุญาตและกำกับดูแลการ ประกอบกิจการอุตสาหกรรมแร่และโลหการตามกฎหมายว่า ด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยโรงงาน และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งการจัดเก็บรายได้ของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้อง และการศึกษา วิจัยเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ โลหการและอุตสาหกรรมพื้นฐาน นอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มอบหมายให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ รับผิดชอบภารกิจด้านโลจิสติกส์อุตสาหกรรมด้วย รวมตลอด ถึงการสนับสนุนและให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานราชการ เอกชน รัฐวิสาหกิจ และประชาชนทั่วไป

พระนารายณ์ แสดงถึง การเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม

รูปคนก ด้านซ้ายและขวา แสดงถึง เอกลักษณ์ของความเป็นไทยและการกิจหลักสำคัญ

๒ ประการที่ กพร. รับผิดชอบ คือ อุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานที่สืบเนื่องจากแร่

รูปเฟือง สื่อถึง ความเป็นองค์กรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรม

รูปโอเต้และพลั่ว อุปกรณ์ชิ้นพื้นฐานการทำเหมืองแร่ที่สื่อให้เข้าใจง่าย

เมื่อพบเห็น และแสดงถึงภารกิจ หน้าที่ และความรับผิดชอบขององค์กร

เส้นโค้งวงกลมส่วนล่าง สื่อถึง การโอบอุ้ม ค้ำครอง และจุดยืนที่มั่นคง

ในการดูแลเอาใจใส่ต่อสภาพแวดล้อมอันมีผลมาจากการบริหารจัดการงานในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมของ กพร.

ในการกำกับดูแลการใช้ทรัพยากรอย่างถูกวิธี โดยคำนึงถึง

การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของประชาชนเป็นสำคัญ

สีเขียว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สีน้ำเงิน หมายถึง ความหนักแน่น เข้มแข็ง และความเป็นปึกแผ่นขององค์กร

วิสัยทัศน์/ค่านิยม/พันธกิจ/ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์/กลยุทธ์

วิสัยทัศน์ (VISION)

“เป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการและพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ อุตสาหกรรมพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์อุตสาหกรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมีดุลยภาพ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา อุตสาหกรรมแร่ อุตสาหกรรมพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์อุตสาหกรรม ในภูมิภาคอาเซียน”

ค่านิยม (VALUE)

มุ่งมั่นพัฒนา บูรณาการอย่างมืออาชีพ ยึดมั่นในศีลธรรมและคุณธรรม

พันธกิจ (MISSION)

- พันธกิจที่ 1 เสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอุตสาหกรรมแร่ อุตสาหกรรมพื้นฐาน และโลจิสติกส์อุตสาหกรรม ให้สอดคล้องกับความต้องการ ของประเทศไทย
- พันธกิจที่ 2 ส่งเสริมการประกอบการอุตสาหกรรมแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้เป็นไปตามกฎหมาย มีความปลอดภัย และรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม
- พันธกิจที่ 3 พัฒนาขีดความสามารถในการประกอบการอุตสาหกรรมแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐาน ทั้งในและต่างประเทศ
- พันธกิจที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์อุตสาหกรรม และโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน
- พันธกิจที่ 5 วิจัยและพัฒนา และการบริการทางวิชาการด้านอุตสาหกรรมแร่ อุตสาหกรรมพื้นฐาน และโลจิสติกส์อุตสาหกรรม

ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์/กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการอุตสาหกรรมแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้รับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์

ชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงพื้นที่การประกอบการให้การยอมรับการประกอบการอุตสาหกรรมแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐานว่ารับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

- กลยุทธ์ที่ 1.1 กำกับดูแลการบริหารจัดการอุตสาหกรรมแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน ให้เป็นไปตามนโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- กลยุทธ์ที่ 1.2 ส่งเสริมการประกอบการอุตสาหกรรมแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้มีมาตรฐาน ด้านการประกอบที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์ที่ 1.3 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการบริหารจัดการที่สำคัญ ของอุตสาหกรรมแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มความสามารถด้านการผลิต อุตสาหกรรมแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐาน

เป้าประสงค์

อุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานมีศักยภาพทั้งในด้านแหล่งวัตถุดิบและ ผลิภาพการผลิตของผู้ประกอบการเพิ่มสูงขึ้น

- กลยุทธ์ที่ 2.1 ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งแร่ให้ตอบสนองความต้องการของประเทศ
- กลยุทธ์ที่ 2.2 ผลักดันให้มีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ อุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้เอื้อต่อการประกอบการ
- กลยุทธ์ที่ 2.3 ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการและการผลิตในสถานประกอบการเพื่อเพิ่ม ศักยภาพในการผลิต
- กลยุทธ์ที่ 2.4 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเพิ่มมูลค่าแร่ ด้านการใช้ประโยชน์แร่ ด้านการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพเพื่อการเป็นศูนย์กลางในด้านวิชาการ การค้าและการลงทุน ของอุตสาหกรรมแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐานในระดับภูมิภาคอาเซียน

เป้าประสงค์

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐาน
ในภูมิภาคอาเซียน

- กลยุทธ์ที่ 3.1 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ/การบริการทางวิชาการเพื่อเป็นศูนย์กลาง
การพัฒนาอุตสาหกรรมแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานในภูมิภาคอาเซียน
- กลยุทธ์ที่ 3.2 เสริมสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการในการลงทุนการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่
และอุตสาหกรรมพื้นฐานในต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยกระดับความสามารถการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรม เพื่อลดต้นทุนธุรกิจและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

เป้าประสงค์

สร้างความเป็นมืออาชีพในการจัดการด้านโลจิสติกส์ของสถานประกอบการ
ในภาคอุตสาหกรรมและเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน
ระดับโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรมไทย

- กลยุทธ์ที่ 4.1 สร้างความเป็นมืออาชีพด้านการจัดการโลจิสติกส์ในสถานประกอบการของภาคอุตสาหกรรม
- กลยุทธ์ที่ 4.2 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยธุรกิจในโซ่อุปทาน
- กลยุทธ์ที่ 4.3 สนับสนุนให้เกิดปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน
ของโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

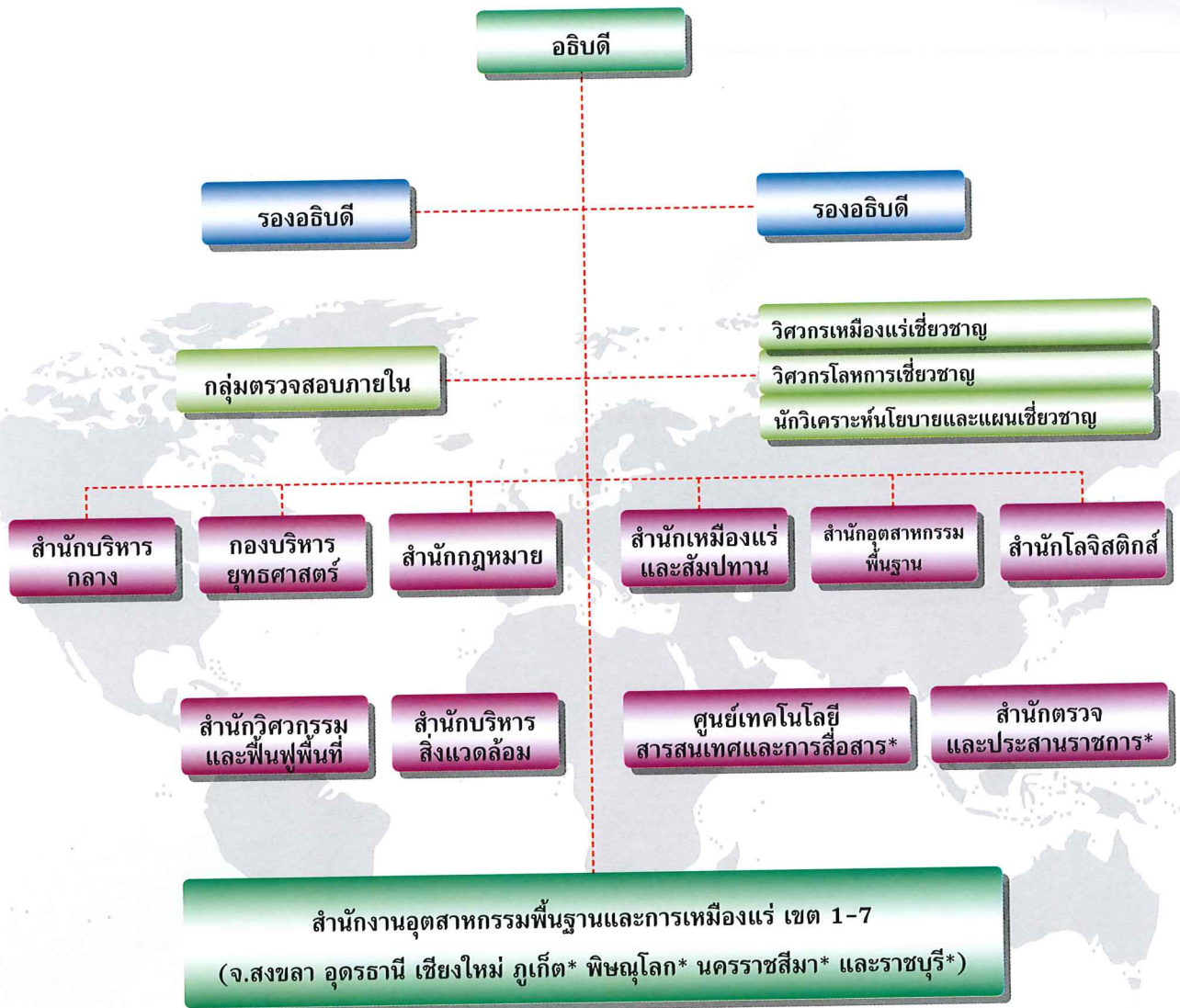
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนสมรรถนะและระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ มีระบบบริหารจัดการองค์กรที่สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจให้สัมฤทธิ์ผล

- กลยุทธ์ที่ 5.1 ส่งเสริมการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลแบบมีส่วนร่วมให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายของ กพร.
- กลยุทธ์ที่ 5.2 เสริมสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากรในการปฏิบัติงาน
- กลยุทธ์ที่ 5.3 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย
- กลยุทธ์ที่ 5.4 เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรตามค่านิยมของ กพร.
- กลยุทธ์ที่ 5.5 เสริมสร้างระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการและการปฏิบัติงาน
- กลยุทธ์ที่ 5.6 เสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ การบริหารทรัพยากร การคลัง และการตรวจสอบเพื่อสนับสนุนภารกิจขององค์กร

โครงสร้างของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

หมายเหตุ * เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเป็นการภายใน

พระราชบัญญัติ

ที่เกี่ยวข้อง 4 ฉบับ

- พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510
- พระราชบัญญัติพิกัตอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. 2509
- พระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. 2514
- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 (เฉพาะโรงงานประกอบกิจการไม่ บด หรือย่อยหิน และโรงงานประกอบกิจการทำเกลือสินเธาว์และการสูบน้ำหรือนำน้ำเกลือขึ้นมาจากใต้ดิน)

สถานที่ตั้ง กพร. ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
75/10 ถ.พระรามที่ 6
แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2202 3555,
0 2202 2565, 0 2202 3567
โทรสาร 0 22023518

สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่ เขต 1 สงขลา

133 ถ.กาญจนวนิช ต.เขารูปช้าง
อ.เมือง จ.สงขลา 90000
โทรศัพท์ 0 7431 1412
โทรสาร 0 7422 2189
ครอบคลุม : จังหวัดสงขลา ตรัง
สตูล นครศรีธรรมราช พัทลุง
ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 2 อุดรธานี

ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4
ถ.มิตรภาพ ต.โนนสูง อ.เมือง
จ.อุดรธานี 41330
โทรศัพท์ 0 4229 5358 โทรสาร
0 4229 5004
ครอบคลุม : จังหวัดอุดรธานี เลย
หนองคาย สกลนคร หนองบัวลำภู
ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มุกดาหาร
ชัยภูมิ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด

สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 3 เชียงใหม่

18 ถ.เชียงใหม่-ลำปาง ต.ช้าง
เผือก
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50202
จ.อุดรธานี 41330
โทรศัพท์ 0 5322 1385
โทรสาร 0 5322 5184
ครอบคลุม : จังหวัดเชียงใหม่
ลำปาง เชียงราย แม่ฮ่องสอน
พะเยา น่าน ลำพูน แพร่

สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่ เขต 4 ภูเก็ต

ถ.เจ้าฟ้า ต.ตลาดเหนือ
อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000
โทรศัพท์ 0 7621 2250
โทรสาร 0 7624 0685
ครอบคลุม : จังหวัดภูเก็ต กระบี่
ชุมพร พังงา ระนอง สุราษฎร์ธานี

สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 5 พิษณุโลก

1012/10 ถ.บรมไตรโลกนาถ 2
อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000
โทรศัพท์ 0 5524 8345-7
โทรสาร 0 5524 8348
ครอบคลุม : จังหวัดพิษณุโลก ตาก
กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์
พิจิตร สุโขทัย

สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 6 นครราชสีมา

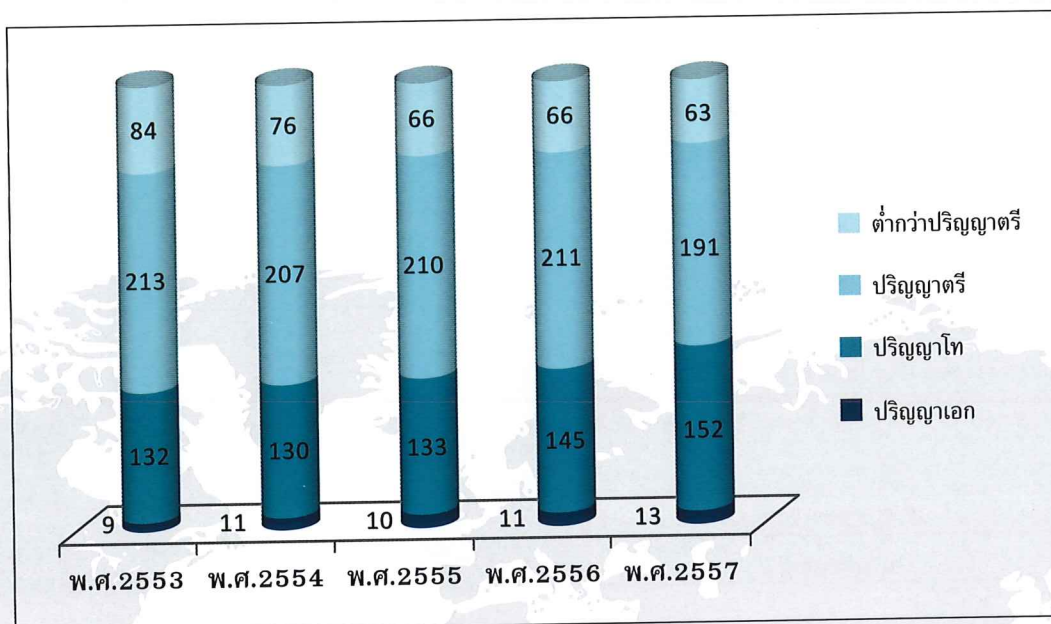
อาคารเฉลิมพระเกียรติหอการค้า
ชั้น 4
1818 ถ.สุนทรายนต์ ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000
โทรศัพท์ 0 4495 5708, 0
4492 2719 โทรสาร 0 5524
8348
ครอบคลุม : จังหวัดนครราชสีมา
บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ยโสธร
อุบลราชธานี อำนาจเจริญ

สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 7 ราชบุรี

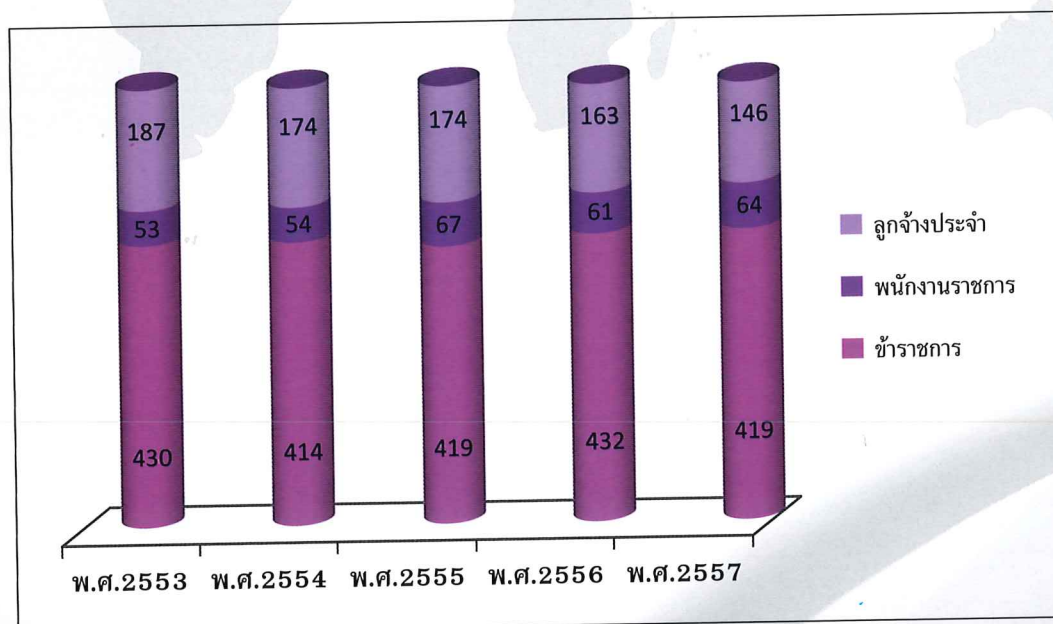
73/3 ถ.เพชรเกษม ต.หน้าเมือง
อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000
โทรศัพท์ 0 3232 1791-2
โทรสาร 0 3232 1793
ครอบคลุม : จังหวัดราชบุรี เพชรบุรี
กาญจนบุรี นครปฐม
สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์
สมุทรสาคร สุพรรณบุรี

อัตรากำลังข้าราชการ เจ้าหน้าที่ กพร.

กราฟแสดงอัตรากำลังข้าราชการ จำแนกตามคุณวุฒิ
(เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557)

กราฟแสดงอัตรากำลัง ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ
(เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2557)

สถานประกอบการที่อยู่ในความรับผิดชอบ

รายงานสรุปประทานบัตร

ที่	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	จำนวนประทานบัตร (แปลง)	จำแนกตามสถานะ (แปลง)		
			เปิดการ	หยุดการ	ขอต่ออายุ
1	ส่วนกลาง	397	311	47	39
2	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 1 สงขลา	94	82	6	6
3	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 2 อุดรธานี	57	42	6	9
4	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 3 เชียงใหม่	189	142	32	15
5	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 4 ภูเก็ต	105	72	25	8
6	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 5 พิษณุโลก	60	60	0	0
7	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 6 นครราชสีมา	84	57	18	9
8	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 7 ราชบุรี	114	69	40	5
รวมทั่วประเทศ		1,100	835	174	91

รายงานสรุปโรงโม่ บด และย่อยหิน

ที่	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	จำนวนโรงโม่ (แปลง)	จำแนกตามสถานะ (แปลง)		
			เปิดการ	หยุดการ	ยังไม่ ประกอบการ
1	ส่วนกลาง	90	81	8	1
2	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 1 สงขลา	39	35	3	1
3	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 2 อุดรธานี	23	23	0	0
4	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 3 เชียงใหม่	44	31	8	5
5	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 4 ภูเก็ต	22	22	0	0
6	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 5 พิษณุโลก	33	33	0	0
7	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 6 นครราชสีมา	42	36	6	0
8	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 7 ราชบุรี	67	44	13	10
รวมทั่วประเทศ		360	305	38	17

รายงานสรุปโรงงานประกอบกิจการทำเกลือสินเธาว์

ที่	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	จำนวน ประธานบัตร (ราย)	จำแนกตามสถานะ (ราย)				
			เปิดการ	ขอต่อ อายุ	ขอขยาย	ขอหยุด ชั่วคราว	ไม่แจ้ง ประกอบการ
1	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 2 อุดรธานี	269	265	4	0	0	0
2	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 6 นครราชสีมา	23	22	0	0	1	0
	รวมทั่วประเทศ	292	287	4	0	1	0

โรงประกอบโลหกรรม

ที่	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	รวม
1	ส่วนกลาง	38
2	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 1 สงขลา	0
3	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 2 อุดรธานี	0
4	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 3 เชียงใหม่	0
5	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 4 ภูเก็ต	1
6	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 5 พิษณุโลก	2
7	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 6 นครราชสีมา	0
8	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 7 ราชบุรี	0
	รวมทั่วประเทศ	41

โรงแต่งแร่

ที่	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	รวม
1	ส่วนกลาง	105
2	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 1 สงขลา	15
3	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 2 อุดรธานี	11
4	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 3 เชียงใหม่	39
5	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 4 ภูเก็ต	21
6	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 5 พิษณุโลก	25
7	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 6 นครราชสีมา	1
8	สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ เขต 7 ราชบุรี	35
	รวมทั่วประเทศ	252

ส่วนที่ 2

ข้อมูลทางการเงิน

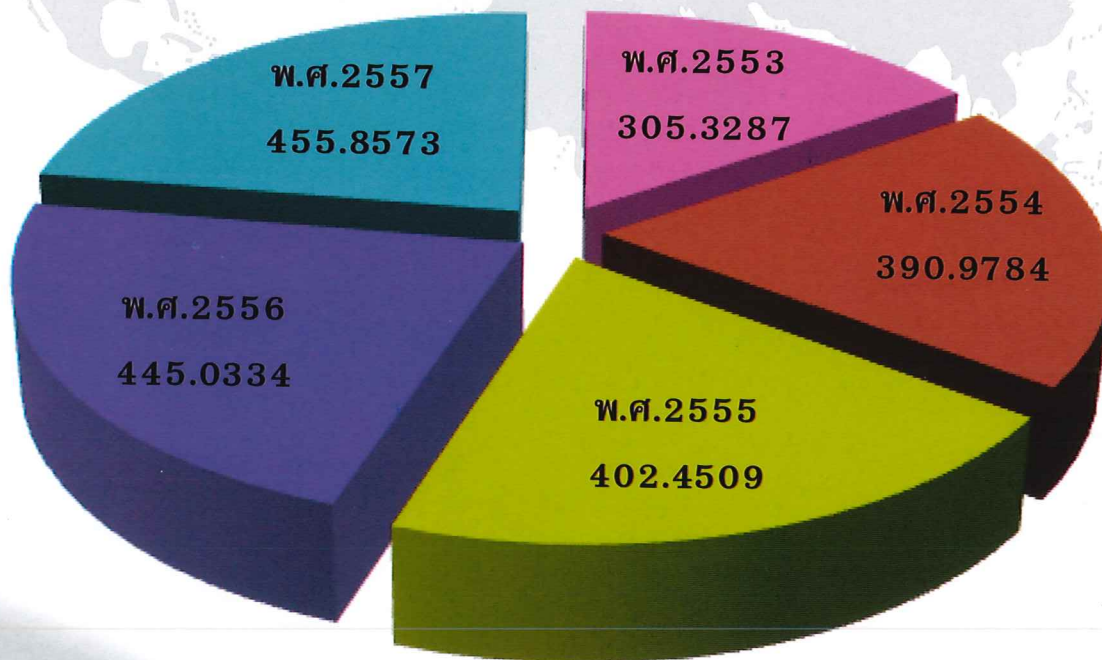
งบประมาณรายจ่าย

งบประมาณรายจ่าย

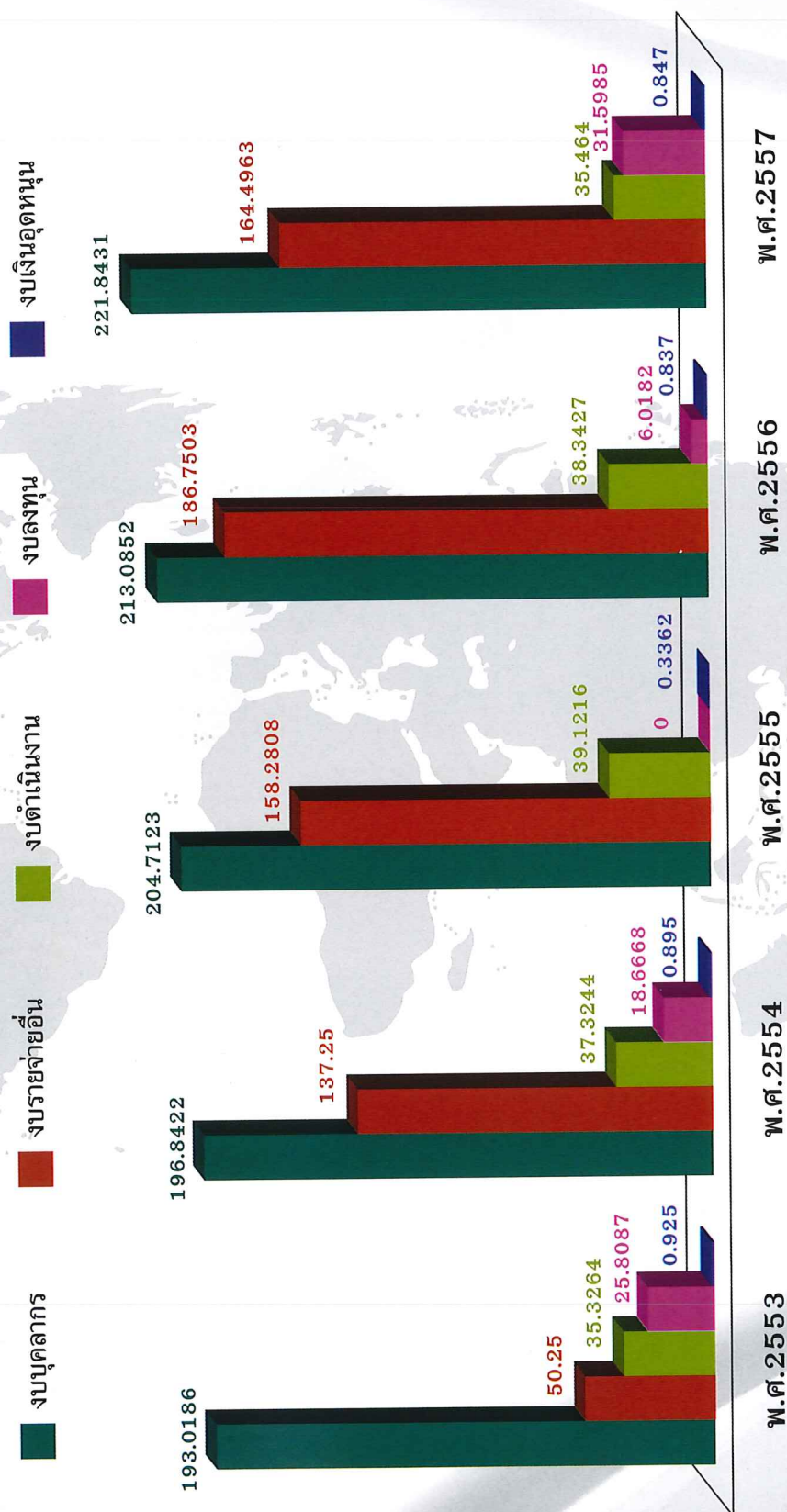
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน 455.8573 ล้านบาท แบ่งออกเป็นงบประมาณตาม ผลผลิตที่ 1 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานประกอบการอย่างมีมาตรฐานด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม 200.8882 ล้านบาท และงบประมาณตามผลผลิตที่ 2 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมพื้นฐาน และโลจิสติกส์ภาคอุตสาหกรรมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบการ 254.9691 ล้านบาท โดยจำแนกตามประเภทรายจ่ายได้ ดังนี้

งบประมาณรายจ่ายประจำปี เปรียบเทียบตั้งแต่ปี 2551-2557 (ล้านบาท)

งบประมาณรายจ่ายประจำปี จำแนกตามประเภทรายจ่าย

เปรียบเทียบตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2557 (ล้านบาท)

ส่วนที่ 3

ผลการปฏิบัติราชการ

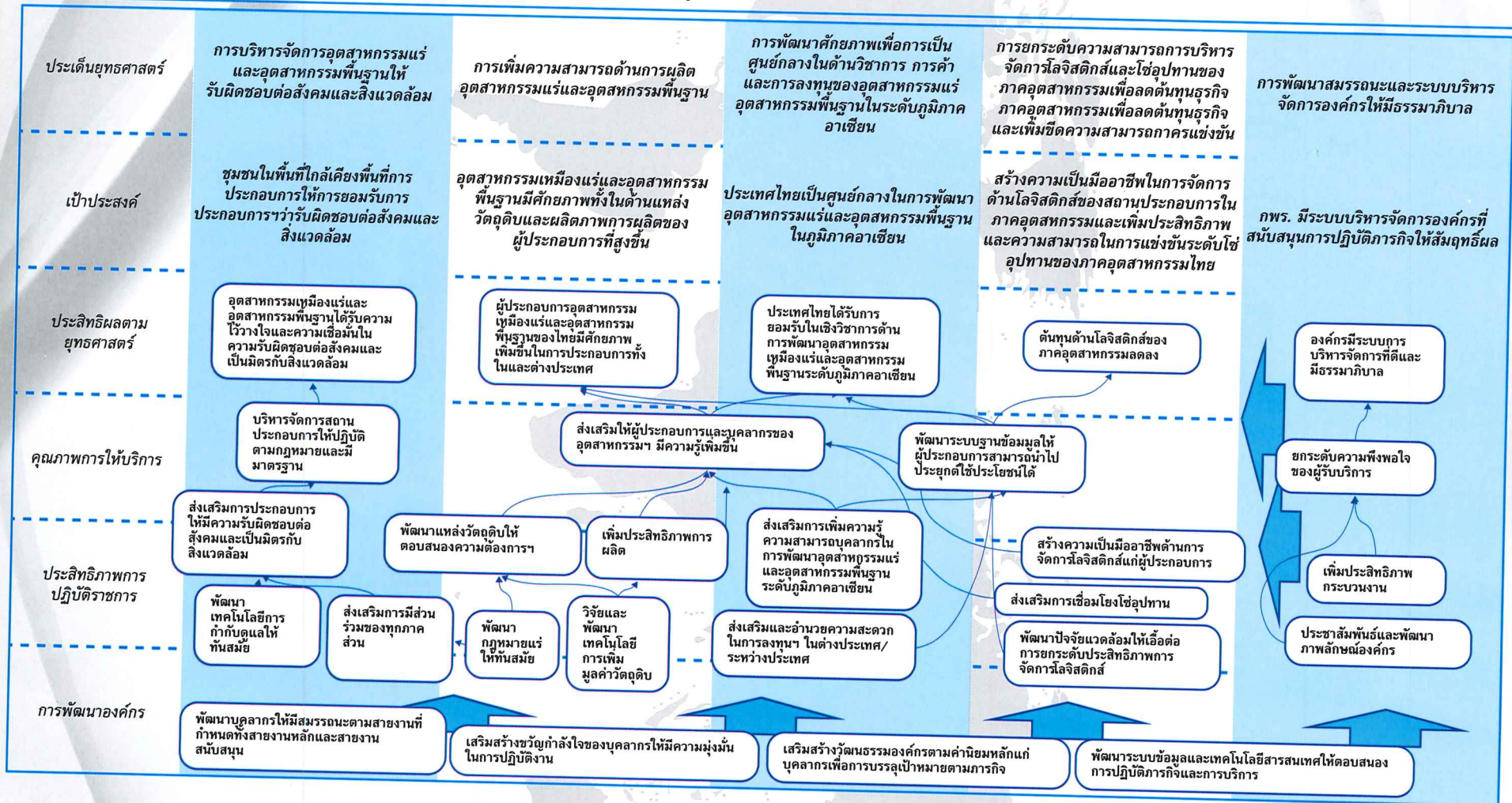
แผนที่ยุทธศาสตร์

ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

Strategy Map ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2562)

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการและพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ อุตสาหกรรมพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์อุตสาหกรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมีดุลยภาพ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ อุตสาหกรรมพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์อุตสาหกรรม ในภูมิภาคอาเซียน

สรุปผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการ	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการ ดำเนินงาน	ค่าคะแนน ที่ได้
มิติภายนอก	70							4.1057
การประเมินประสิทธิผล	60							3.9567
1. ตัวชี้วัดภารกิจหลักของกระทรวงตามยุทธศาสตร์ของประเทศ / แผนยุทธศาสตร์กระทรวง / ตัวชี้วัดระหว่างกระทรวงที่มีเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs) และตัวชี้วัดภารกิจหลักของกรม								3.9567
1.1 จำนวนสถานประกอบการเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว (ตัวชี้วัดกระทรวง*)	15	5,000	5,500	6,000	6,500	7,000	7,066	5.0000
1.2 ร้อยละของจำนวนสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์ประเมินมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ (CSR-DPIM)	14	70	75	80	85	90	100.00	5.0000
1.3 ร้อยละของปริมาณการใช้วัตถุดิบทดแทนทรัพยากรธรรมชาติเป้าหมาย	12	9	9.5	10	10.5	11	1.80	1.0000
1.4 มูลค่าการลงทุนในโลจิสติกส์ของโครงการภายใต้แผนแม่บทฯ (ล้านบาท)	14	1,800	2,400	3,000	3,600	4,200	4,003	4.6716
1.5 ระดับความสำเร็จของการทดสอบระบบเชื่อมโยงข้อมูลกระบวนการนำเข้า-ส่งออก ผ่าน NSW (งานออกใบอนุญาตนำเข้าและส่งออกแร่) Output JKPI: NSW	5	1	2	3	4	5	3.00	3.0000
การประเมินคุณภาพ	10							5.0000
2. คุณภาพการให้บริการประชาชน (Service Level Agreement: SLA) งานออกใบอนุญาตนำเข้าและส่งออกแร่	10	1	2	3	4	5	5.00	5.0000

ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการ	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการ ดำเนินงาน	ค่าคะแนน ที่ได้
มิติภายใน	30							4.0867
การประเมินประสิทธิภาพ	20							3.9500
3. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ								1.0000
3.1 ร้อยละความสำเร็จของการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ รายจ่ายลงทุน	2.5	70	73	76	79	82	47.2892	1.0000
3.2 ร้อยละความสำเร็จของการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ รายจ่ายภาพรวม	2.5	87	89	91	93	95	86.1533	1.0000
4. การประหยัดพลังงาน								5.0000
4.1 ด้านไฟฟ้า	2.5	1	2	3	4	5	5.00	5.0000
4.2 ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง	2.5	1	2	3	4	5	5.00	5.0000
5. การพัฒนาประสิทธิภาพระบบสารสนเทศภาครัฐ	10	1	2	3	4	5	4.90	4.9000
การพัฒนาองค์กร	10							4.3600
6. การพัฒนาสมรรถนะองค์กร								3.7200
6.1 ระดับความสำเร็จของการจัดทำรายงานลักษณะสำคัญ ขององค์กร	1	1	2	3	4	5	5.00	5.0000
6.2 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาองค์กร	4	1	2	3	4	5	3.40	3.4000
7. ผลการสำรวจความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ	5	65	70	75	80	85	85.71	5.0000
รวม	100							4.1000

หมายเหตุ ☐ ผลคะแนนประเมินตนเอง รอบ 12 เดือน ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2557
☒ ผลคะแนนจากสำนักงาน ก.พ.ร. เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2558

ฉบับที่ ๑๖๕๗ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ส่วนที่ ๔ ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

ด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ◀

ด้านอุตสาหกรรมพื้นฐาน ◀

ด้านโลจิสติกส์อุตสาหกรรม ◀

ด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่

- มูลค่าการผลิต การใช้ การส่งออกและการจัดเก็บรายได้ C
- การขับเคลื่อนการประกอบการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานสู่อุตสาหกรรมสีเขียว C
- การตรวจประเมินและเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมในการประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน C
- การส่งเสริมการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐาน C
- การเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายทุกภาคส่วนในการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม C
- ความร่วมมือในการดำเนินโครงการศึกษาวิจัยด้านการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเหมืองแม่เมาะ C
- การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ C

ภารกิจด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่ที่สำคัญ นอกจากการอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ได้แก่ การสำรวจ วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่าแร่ การส่งเสริมการประกอบการ และการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการผ่านทางมาตรการ และการฝึกอบรมต่างๆ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้ให้ความสำคัญโดยเพิ่มบทบาทของงานเหล่านี้ผ่านโครงการต่างๆ ดังนี้

มูลค่าการผลิตการใช้ การส่งออกและการจัดเก็บรายได้

การผลิตแร่เพื่อใช้ภายในประเทศและส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

การผลิต

มีการผลิตแร่ 40 ชนิด มูลค่า 62,516.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2556 ร้อยละ 3.6 สำหรับแร่ที่มีมูลค่าการผลิตสูง 5 อันดับแรก ได้แก่ หินปูน ลิกไนต์ ยิปซัม ทองคำ และสังกะสี โดยมีมูลค่า 17,706.1 17,089.6 6,792.7 5,914.1 และ 2,947.2 ล้านบาท ตามลำดับ โดยแร่ที่ผลิตได้มีการใช้ภายในประเทศและส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

การใช้แร่ภายในประเทศ

มีการใช้แร่ 37 ชนิด ซึ่งมีมูลค่า 50,894 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ 2556 ร้อยละ 0.85 สำหรับแร่ที่มีมูลค่าการใช้สูง 5 อันดับ ได้แก่ ลิกไนต์ หินปูน โลหะสังกะสีผสม โลหะดีบุก และโลหะสังกะสี โดยมีมูลค่า 17,829.3 16,950.5 2,197.7 2,180.8 และ 1,855.7 ล้านบาท ตามลำดับ

การส่งออก

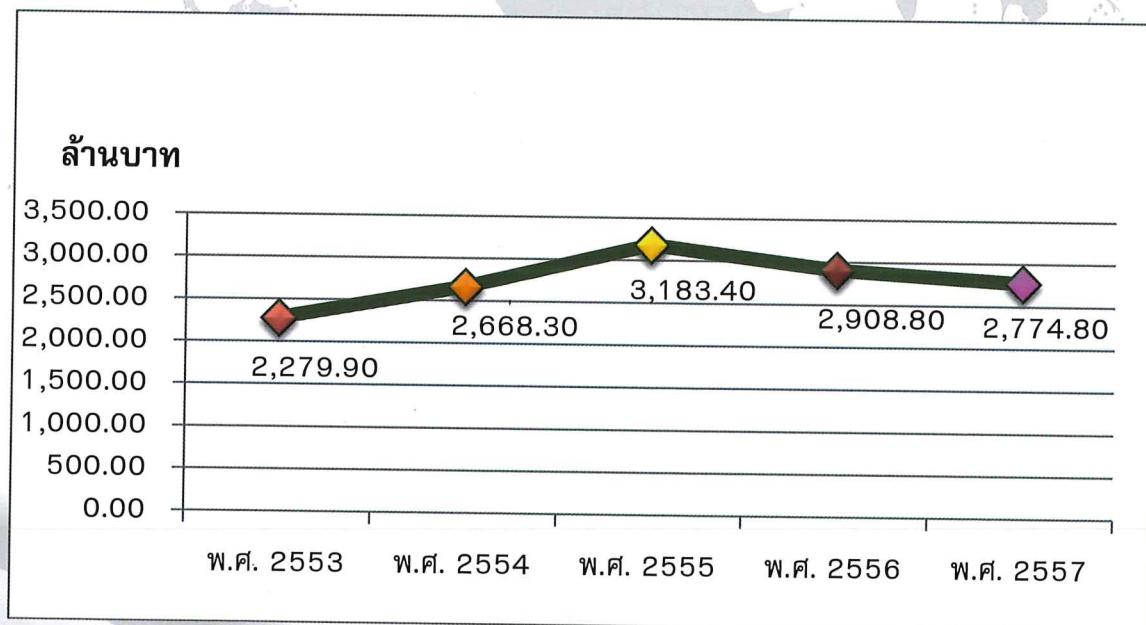
มีการส่งออกแร่ 29 ชนิด ซึ่งมีมูลค่า 25,511.1 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ 2556 ร้อยละ 14.76 สำหรับแร่ที่มีมูลค่าการส่งออกสูง 5 อันดับแรก ได้แก่ โลหะดีบุก ทองคำ ยิปซัม เงิน และแอนไฮไดต์ โดยมีมูลค่า 10,042.5 5,941.7 5,148.5 685.5 และ 676.5 ล้านบาท ตามลำดับ

การจัดเก็บรายได้

สามารถจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ เป็นรายได้แผ่นดิน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,774.8 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ซึ่งจัดเก็บได้ 2,908.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.6 โดยแร่ที่จัดเก็บค่าภาคหลวงได้สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ หินปูน ลิกไนต์ ทองคำ ยิปซัม และ แร่เงิน และได้มีการจัดสรรรายได้จากค่าภาคหลวงแร่กลับคืนสู่ท้องถิ่น เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจให้ส่วนท้องถิ่น ตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นจำนวน 1664.9 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ซึ่งจัดสรรรายได้ค่าภาคหลวงแร่ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นจำนวน 1,745.3 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนของการจัดการ ดังนี้

- อบต. หรือเทศบาลที่มีประธานบัตรตั้งอยู่ในพื้นที่ ร้อยละ 20
- อบต. หรือเทศบาลในจังหวัดที่มีประธานบัตรตั้งอยู่ ร้อยละ 10*
- อบต. หรือเทศบาลในจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ทั่วประเทศร้อยละ 10*
- อบจ. ในจังหวัดที่มีประธานบัตร ร้อยละ 20
- นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ ร้อยละ 40

กราฟแสดงการจัดเก็บรายได้ (เปรียบเทียบปีงบประมาณ 2553-2557)

หมายเหตุ * การจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้จัดสรรตามอัตราส่วนแห่งยอดจำนวนราษฎรตามหลักฐานทะเบียนราษฎร

การขับเคลื่อนการประกอบการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานสู่ อุตสาหกรรมสีเขียว

กระทรวงอุตสาหกรรมมีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมและพัฒนาภาคอุตสาหกรรมให้เข้าสู่การเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ยึดมั่นในการประกอบกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตลอดจนห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดทำมาตรฐานอุตสาหกรรมสีเขียว โดยจำแนกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment)

ระดับที่ 2 ปฏิบัติการสีเขียว (Green Activity)

ระดับที่ 3 ระบบสีเขียว (Green System)

ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture)

ระดับที่ 5 เครือข่ายสีเขียว (Green Network)

เพื่อผลักดันและส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรม พัฒนาและยกระดับการประกอบการให้อยู่ในมาตรฐานสูงสุด

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรมและเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการและกำกับดูแลอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน ได้แก่ เหมืองแร่ โรงแต่งแร่ โรงประกอบโลหกรรม โรงงานโม่บดหรือย่อยหิน และโรงงานผลิตเกลือสินเธาว์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้มุ่งสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ตามนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรม และเพื่อให้มีการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการในเชิงรุกและต่อเนื่องในกิจกรรมหลัก ได้แก่

การส่งเสริมการประกอบการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานเข้าสู่มาตรฐานเหมืองแร่สีเขียว และการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานมีมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR-DPIM) กิจกรรมหลักเหล่านี้ส่งผลผลิตให้สถานประกอบการเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวโดยสถานประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการประกอบการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้มีมาตรฐานจะเปรียบเทียบกับมาตรฐานอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 1 ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment) สถานประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมและได้รับการคัดเลือกเป็นสถานประกอบการเหมืองแร่สีเขียว และสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมแร่ (CSR-DPIM) จะเปรียบเทียบกับมาตรฐานอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 ระบบสีเขียว (Green System) นอกจากนี้ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และพัฒนาสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลเหล่านี้เป็นต้นแบบในการเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวในระดับที่ 4 และ 5 ต่อไปในอนาคต

การส่งเสริมและผลักดันให้การประกอบการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานตามกิจกรรมข้างต้นที่มุ่งสู่อุตสาหกรรมสีเขียว จะส่งผลให้มีการประกอบการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นที่ไว้วางใจและยอมรับของสังคม สามารถอยู่ร่วมกับประชาชนในชุมชนได้อย่างผาสุกและยั่งยืน

รางวัล
โลจิสติกส์ดีเด่น

รางวัล
เหมืองแร่สีเขียว

1. การส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกอบการเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐานเข้าสู่มาตรฐานเหมืองแร่สีเขียว

กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานประกอบการในความรับผิดชอบ ได้แก่ สถานประกอบการเหมืองแร่ โรงแต่งแร่ โรงประกอบโลหกรรม และโรงงานโม่บดหรือย่อยหิน มีนโยบายที่จะยกระดับสถานประกอบการสู่มาตรฐานที่สูงขึ้นจึงได้จัดทำโครงการสถานประกอบการชั้นนำขึ้นในปี 2547 โดยได้พัฒนาสถานประกอบการดำเนินการคัดเลือกและมอบรางวัลประจำปีมาโดยลำดับ ต่อมาได้มีการต่อยอดเพื่อพัฒนาสถานประกอบการโดยเน้นด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้นจึงได้ปรับเปลี่ยนมาเป็นโครงการเหมืองแร่สีเขียว ซึ่งได้กำหนดนโยบายเหมืองแร่สีเขียว (Green Mining Policy) เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2552 เพื่อใช้เป็นนโยบายหลักในการบริหารจัดการให้ภาคอุตสาหกรรมเหมืองแร่สามารถผลิตได้อย่างยั่งยืนและอยู่ร่วมกันได้กับชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม นโยบายเหมืองแร่สีเขียว (Green Mining Policy) มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมเป็นที่ตั้ง 2) ลด ป้องกัน และแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 3) ดูแลความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของพนักงานและชุมชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง 4) มีพื้นที่สีเขียวและทัศนียภาพเรียบร้อย สะอาดตา 5) โปร่งใสตรวจสอบได้ และ 6) ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

การดำเนินโครงการได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปประชาสัมพันธ์โครงการให้กับสถานประกอบการเป้าหมาย เชิญชวนสมัครเข้าร่วมโครงการทำการส่งเสริมสถานประกอบการให้ปรับปรุงพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานเหมืองแร่สีเขียว ตรวจประเมินสถานประกอบการในเบื้องต้นและให้คำแนะนำปรึกษาในการปรับปรุงพัฒนา และเป็นพี่เลี้ยงให้กับสถานประกอบการในการจัดทำข้อมูลการประกอบการตามมาตรฐานเหมืองแร่สีเขียวเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกเหมืองแร่สีเขียว ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภายนอก ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กรมควบคุมมลพิษ กรมป่าไม้ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้นทำการตรวจประเมินและผู้ผ่านการประเมินจะได้รับรางวัลเหมืองแร่สีเขียว (Green Mining Award) ประจำปีต่อไป นอกจากนี้ยังส่งเสริมผู้ประกอบการที่ได้รับรางวัลเหมืองแร่สีเขียวแล้ว ทำการรักษามาตรฐานอย่างต่อเนื่อง โดยให้จัดทำข้อมูลผลการดำเนินงานตามมาตรฐานเหมืองแร่สีเขียวในปีต่อไป ให้คณะกรรมการพิจารณาพร้อมทั้งมอบรางวัลรักษามาตรฐานเหมืองแร่สีเขียวประจำปี ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการตามมาตรฐานเหมืองแร่ สีเขียวมีความยั่งยืนต่อไป

โครงการเหมืองแร่สีเขียวดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2553 ปัจจุบันมีผู้ได้รับรางวัลเหมืองแร่สีเขียวทั้งสิ้น 116 ราย โดยในปี พ.ศ. 2557 มีผู้ได้รับรางวัล จำนวน 20 ราย การดำเนินโครงการที่ผ่านมานับว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้ประกอบการมีความตื่นตัวที่จะปรับปรุงสถานประกอบการของตนให้เข้าสู่มาตรฐานเหมืองแร่สีเขียวเป็นจำนวนมาก

โครงการเหมืองแร่สีเขียวมีประโยชน์ต่อสถานประกอบการในด้านการพัฒนาสถานประกอบการให้มีมาตรฐาน มีการเพิ่มเติมความรู้ทั้งเรื่องเทคนิคการประกอบการและการดูแลสิ่งแวดล้อมจากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่มาให้คำแนะนำปรึกษาโดยเฉพาะในเรื่องการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่ทำให้ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่าแร่ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้การได้รับมอบรางวัลยังเป็นการเชิดชูเกียรติของสถานประกอบการ สามารถนำไปประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบได้ส่วนประโยชน์ในภาพรวมเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุขต่อไป

ตารางแสดงผลการดำเนินงานโครงการเหมืองแร่สีเขียว

ปีงบประมาณ	เป้าหมายที่ตั้งไว้ (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย) (ผู้ผ่านการประเมินเหมืองแร่สีเขียว)
2553	10	17
2554	20	27
2555	10	20
2556	20	32
2557	20	20
รวม	80	116

2. การส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ให้มีมาตรฐานสากลเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลกลุ่มอุตสาหกรรมแร่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการผลักดันและส่งเสริมให้สถานประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมแร่ในความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้นโดยการจัดทำโครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ให้มีมาตรฐานสากลเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องระหว่างปี 2553-2559 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานประกอบการอุตสาหกรรมแร่ สามารถประกอบการอย่างต่อเนื่องและอยู่ร่วมกับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน ภาคสังคมทั้งประชาชนหน่วยงานท้องถิ่น ภาครัฐ ยอมรับการประกอบการของอุตสาหกรรมแร่ และเข้าใจความจำเป็นของการนำทรัพยากรแร่มาใช้ประโยชน์ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถผลิตและใช้แร่ได้อย่างยั่งยืนก่อให้เกิดความมั่นคงด้านแร่ในระยะยาวต่อไป ในปี 2553-2556 กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้ดำเนินการ “โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ให้มีมาตรฐานสากลเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ปี 2553” และ “โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ให้มีมาตรฐานสากลเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ปี 2554” โดยร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มจัดทำมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแร่ (CSR-DPIM) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ISO 26000 ขึ้น และมีสถานประกอบการอุตสาหกรรมแร่ ได้รับการเสริมสร้างให้นำมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแร่ (CSR-DPIM) ไปประยุกต์ใช้ในองค์กร จำนวน 31 แห่ง ในปี 2555 ได้ดำเนินการ “โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ให้มีมาตรฐานสากลเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมปี 2555” มีสถานประกอบการร่นำมาตรฐานฯ ไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 24 แห่ง โดยในปี 2556 ได้ ดำเนินการ “โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ให้มีมาตรฐานสากลเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ปี 2556 ” และมีสถานประกอบการร่นำมาตรฐานฯ ไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 12 แห่ง นอกจากนี้ ยังได้เริ่มจัดตั้งเครือข่าย CSR-DPIM ในปี 2555 เป็นปีแรกเพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมให้เกิดการขยายผลความร่วมมือในระดับเครือข่ายของสถานประกอบการอุตสาหกรรมแร่ ที่ได้รับรางวัล CSR-DPIM ปี 2553-2554 และได้สถานประกอบการเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย CSR-DPIM 2555 จำนวน 20 แห่ง และในปี 2556 มีสมาชิกเครือข่ายเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 9 แห่ง

สำหรับปี 2557 นี้ เป็นปีที่จัดให้มีโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 5 โดยในปีนี้มีสถานประกอบการสมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน 6 แห่ง และมีสถานประกอบการสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย CSR-DPIM 2557 อีก จำนวน 11 แห่ง (เป็นสถานประกอบการที่ได้รับรางวัล CSR-DPIM ในปี 2555-2556) รวมปัจจุบันมีสถานประกอบการที่เป็นสมาชิกเครือข่าย CSR-DPIM แล้วทั้งหมด 40 แห่ง

ผลการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการรายใหม่ และผู้ประกอบการเครือข่าย CSR-DPIM จัดทำโครงการพัฒนาร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมแนวทางการประกอบกิจการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะในชุมชน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร อันจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์อันดีและการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ทั้งเป็นการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจด้านความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแร่ (CSR-DPIM) พ.ศ. 2557 ตามนโยบายการกำกับดูแลของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ให้กับชุมชนอีกทางหนึ่ง โดยในปี 2557 ผู้ประกอบการ CSR-DPIM 2557 จำนวน 6 ราย และผู้ประกอบการเครือข่ายอีกจำนวน 34 ราย ได้จัดกิจกรรมการจำแนก เป็นโครงการพัฒนาชุมชนจากผู้ประกอบการ CSR-DPIM 2557 รายใหม่ จำนวน 6 โครงการ เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน 6 แห่ง และโครงการพัฒนาชุมชนจากผู้ประกอบการเครือข่าย CSR-DPIM จำนวน 34 โครงการ เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน 34 แห่ง รวมมูลค่าโครงการพัฒนาชุมชนอย่างมีส่วนร่วมที่ผู้ประกอบการทั้ง 2 กลุ่มสนับสนุน ทั้งสิ้น 1,986,200 บาท นอกจากนี้ ผู้ประกอบการทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าว ยังได้จัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมเป็น จำนวน 303,000 บาท และแผนงานยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้มีส่วนได้เสียเช่น พนักงาน ผู้รับเหมาของผู้ประกอบการเป็นจำนวน 3,633,000 บาท รวมมูลค่าการลงทุนทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการที่ร่วมโครงการ CSR-DPIM 2557 เป็นจำนวน 5,922,200 บาท

นอกจากนี้สถานประกอบการที่ได้รับโล่รางวัล CSR-DPIM ยังสามารถเข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ซึ่งโครงการนี้จะแบ่งผู้ประกอบการที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ Green Commitment Green Activities Green System Green Culture และ Green Network โดยกระทรวงอุตสาหกรรมจะจัดระดับให้ผู้ประกอบการที่สมัครตามความเหมาะสม แต่สำหรับผู้ผ่านเกณฑ์ CSR-DPIM แล้วนั้น จะถูกจัดให้อยู่ในระดับที่ 3 (Green System) ของโครงการฯ ซึ่งหมายความว่าเมื่อผู้ประกอบการ CSR-DPIM สมัครจะเริ่มต้นที่ระดับที่ 3 โดยอัตโนมัติ และพัฒนาขึ้นไปเป็นระดับที่ 4 Green Culture และระดับที่ 5 Green Network ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของอุตสาหกรรมสีเขียว อันจะก่อให้เกิดเครือข่ายของผู้ประกอบการที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต่อไป

ลักษณะหน้าเหมืองที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

3. การเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภัยจากการทำเหมือง

จากข้อมูลจำนวนสถานประกอบการเหมืองแร่ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ พบว่าปัจจุบัน (พ.ศ.2557) มีสถานประกอบการได้รับอนุญาตประทานบัตรมากกว่า 1,200 แปลง โดยจำนวนดังกล่าวมีการเปิดการทำเหมืองจริงประมาณ 800 แปลง กลุ่มแร่ที่มีการเปิดการมากที่สุด คือ แร่หินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง จากการกำกับดูแลการประกอบการเหมืองแร่ พบว่าการประกอบการเหมืองหินอาจมีพื้นที่เสี่ยงภัยจากการทำเหมืองมากกว่าการประกอบการเหมืองแร่ชนิดอื่น เนื่องจากต้องมีการใช้วัตถุระเบิดในการประกอบการเป็นหลัก ขณะเดียวกันประทานบัตรหลายแปลงก็มีพื้นที่ที่สามารถทำเหมืองได้น้อยหรือพื้นที่มีความสูงชันอยู่ก่อนแล้ว ทำให้การทำเหมืองมีความยากลำบาก ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จึงมีมาตรการหรือแนวทางในการเฝ้าระวังเป็นพิเศษสำหรับพื้นที่เสี่ยงภัยอันเนื่องมาจากการทำเหมือง โดยมีสำนักกำกับดูแลการประกอบการและจัดเก็บรายได้ (สกก.) และสำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขต (สรข.) ทุกเขต ที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ซึ่งมาตรการหรือแนวทางในแต่ละพื้นที่มีทั้งเหมือนและแตกต่างกันแล้วแต่กรณีของลักษณะความเสี่ยง โดยส่วนใหญ่ประกอบด้วย การให้ปรับลดความสูงชันของหน้าเหมือง/การเร่งปรับหน้าเหมืองเป็นขั้นบันไดในพื้นที่เสี่ยง/การปรับพื้นที่ที่มีหน้าดินปกคลุมและเสี่ยงต่อการพังทลาย การห้ามระเบิดบริเวณดินผา/การกำหนดพื้นที่ติดค้างบริเวณหน้าผาหรือมีวิธีอื่น ๆ เพื่อป้องกันอันตรายจากหินตกค้างบริเวณหน้าผา/การให้หลีกเลี่ยงการทำเหมืองโดยมีชั้นหินวางเอียงเทลงสู่หน้างานโดยเฉพาะกรณีที่มีโครงสร้างของชั้นหินไม่แข็งแรง/การสร้างแนวป้องกันไม่ให้เข้าพื้นที่อันตรายหรือมีมาตรการพิเศษอื่น ๆ ในการปฏิบัติงานใกล้หน้าผาสูง การมีมาตรการพิเศษป้องกันการทำเหมืองในพื้นที่ห้ามทำการควบคุมปริมาณวัตถุระเบิดให้เป็นไปตามที่กำหนดและมีความปลอดภัย การกำหนดให้ตรวจสอบพื้นที่อันตรายเป็นประจำ การให้หลีกเลี่ยงการทำเหมืองในช่วงฝนตกหรือมีฝนตกต่อเนื่องหลายวัน การปรับปรุงแนวกันตกและปรับปรุงสภาพเส้นทางขนส่ง การป้องกันน้ำไหลเข้ากีดขวางบริเวณหน้างานหรือบริเวณที่มีรอยแตกรอยแยกซึ่งเป็นพื้นที่อ่อนไหวต่อการพังทลาย สำหรับเหมืองในพื้นที่สูงที่มีการเน้นมาตรการเก็บกองเปลือกดินและการป้องกันน้ำขุ่นขึ้นเพื่อป้องกันน้ำที่มีสารปนเปื้อนหรือขุ่นขึ้นออกสู่ภายนอก เป็นต้น

ลักษณะหน้าเหมืองที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

4. การขึ้นทะเบียนผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่

ด้วยในปัจจุบันมีการใช้วัตถุระเบิดในงานวิศวกรรม โดยเฉพาะในงานเหมืองแร่อย่างกว้างขวาง ผู้ใช้วัตถุระเบิดส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการใช้วัตถุระเบิด และการเก็บรักษาอย่างถูกต้องตามมาตรฐานความปลอดภัย ทำให้เกิดปัญหาอุบัติเหตุจากการใช้วัตถุระเบิดบ่อยครั้ง และปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการใช้วัตถุระเบิดอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ประกอบการยังคงยึดติดกับความรู้และประสบการณ์ที่เคยดำเนินการมาแต่เดิม อีกทั้งข้อกำหนดและกฎระเบียบค่อนข้างล้าสมัยไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนการกำกับดูแลการใช้วัตถุระเบิดมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และกระทรวงอุตสาหกรรม ทำให้ขาดเอกภาพในการจัดการองค์ความรู้แก่ผู้ประกอบการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ในการแก้ไขปัญหาคาการใช้วัตถุระเบิดให้มีความปลอดภัย กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จึงได้ออกประกาศกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เรื่องผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๙ กำหนดมาตรการให้การทำเหมืองที่มีการใช้วัตถุระเบิดต้องมีผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการใช้วัตถุระเบิดเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้วัตถุระเบิดทุกขั้นตอน ตามมาตรการสากลที่นานาประเทศใช้ในการควบคุมความปลอดภัยในการใช้วัตถุระเบิดในงานวิศวกรรม ทั้งนี้ ผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดจะต้องผ่านการฝึกอบรมและผ่านการทดสอบว่าเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญอย่างแท้จริง และได้รับการรับรองจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ และเพื่อเป็นการรองรับมาตรการดังกล่าว และเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการเหมืองแร่ที่มีการใช้วัตถุระเบิด กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ จึงจัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตร “โครงการขึ้นทะเบียนผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่” เพื่อดำเนินการจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี และทำการทดสอบความรู้ พร้อมออกใบรับรองเป็น “ผู้ผ่านการฝึกอบรมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่”

โครงการนี้เป็นโครงการต่อเนื่องที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ โดยในแต่ละปีมีเป้าหมายที่จะต้องทำการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี และทำการทดสอบความรู้เพื่อออกใบรับรองเป็นผ่านการฝึกอบรมการใช้วัตถุระเบิดให้แก่หัวหน้างานควบคุมการเจาะระเบิดในสถานประกอบการเหมืองแร่ที่มีการใช้วัตถุระเบิดทั่วประเทศ ประมาณปีละ ๒๐๐ คน จนถึงปัจจุบันคือปี 2557 มีผู้ผ่านการอบรมฯ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่แล้วจำนวน 862 คน ซึ่งผู้รับการอบรมและผ่านการทดสอบความรู้ตามที่กำหนด จะได้รับใบอนุญาตเป็น “ผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่” ซึ่งใบอนุญาตมีอายุการใช้งาน ๕ ปี (เมื่อครบ 5 ปีแล้ว จำเป็นต้องมาทำการอบรมเพื่อการต่ออายุฯ ใหม่) สำหรับประโยชน์ที่ได้จากการฝึกอบรม ในส่วนผู้ผ่านการอบรมจะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้วัตถุระเบิดอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความปลอดภัยและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม และส่วนใหญ่เป็นหัวหน้างานระเบิดในภาคสนาม จึงสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ในการ เจาะ ระเบิด เพื่อพัฒนาเหมืองแร่อย่างปลอดภัย และถ่ายทอดความรู้ให้กับพนักงานเหมืองแร่อื่นๆ ได้ ทำให้ลดการเกิดอุบัติเหตุในงานเหมืองแร่ ที่เกี่ยวกับการชน เคลื่อนย้าย และมีใช้วัตถุระเบิด

การตรวจประเมินและเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมในการประกอบการ อุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน

1. ตรวจประเมินและเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ดำเนินการตรวจประเมินการปฏิบัติ ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและแนะนำการจัดการสิ่งแวดล้อมจำนวน 287 ราย ตรวจประเมินรายงานการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ จำนวน 378 ราย ตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อมกรณีประทานบัตรสิ้นอายุ เว้นคืนประทานบัตร จำนวน 28 ราย ตรวจสอบรายงาน ผลการดำเนินงานการฟื้นฟูพื้นที่ที่ทำเหมืองแร่ จำนวน 49 ราย และพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมกรณีผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลงแผนผังโครงการทำเหมือง ขอต่ออายุประทานบัตร และขอเพิ่มชนิดแร่ จำนวน 21 ราย รวมทั้งแก้ไขปัญหาการร้องเรียนของราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากการทำเหมืองแร่ จำนวน 9 ราย

เฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองด้วยการตรวจวัดค่าความทึบแสงในพื้นที่ที่มีการประกอบการกิจการโรงโม่ บด หรือย่อยหิน จำนวน 134 ราย ในจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร เลย หนองบัวลำภู อุดรธานี ขอนแก่น สงขลา สตูล ตรัง พัทลุง กระบี่ พังงา นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี ชัยภูมิ ชลบุรี สระบุรี พิจิตร และเพชรบูรณ์ รวมทั้งติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ที่มีการทำเกลี่ย

การตรวจวัดค่าความทึบแสง บริเวณใต้เครื่องบดย่อย

หินแถวในจังหวัดนครราชสีมา มหาสารคาม สกลนครหนองคาย และอุดรธานี ซึ่งผลการตรวจวัดส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน สำหรับการตรวจประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้มีการให้คำแนะนำการจัดการสิ่งแวดล้อมแก่ผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการมีความเข้าใจ และปฏิบัติตามมาตรการฯ ได้อย่างถูกต้องครบถ้วนตามหลักวิชาการ และสามารถป้องกันผลกระทบจากการประกอบการเหมืองแร่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ระบบสเปรย์น้ำบริเวณยังรับหิน

ปลูกต้นไม้รอบพื้นที่โรงโม่ บด ย่อยหิน

2. การตรวจสอบคุณภาพน้ำชุมชนเหมืองและน้ำใช้ภายในชุมชนบริเวณพื้นที่เหมืองแร่เก่าเพื่อการเฝ้าระวังภาวะสุขภาพของชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ และระนอง

พื้นที่ที่เคยผ่านการทำเหมืองและพื้นที่ที่มีศักยภาพแหล่งแร่จะมีโลหะหนักปนอยู่ค่อนข้างสูงจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ ตลอดจนพื้นที่เกษตรกรรม การสะสมของโลหะหนักในระบบห่วงโซ่อาหารก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในที่สุด อาทิ พื้นที่เหมืองแร่ดีบุกที่อำเภอร้อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลให้เกิดการแพร่กระจายของสารหนู จนก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนใน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีพื้นที่เหมืองแร่ที่หยุดการอีกเป็นจำนวนมากที่ยังมิได้มีการสำรวจคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบพื้นที่

ในปีงบประมาณ 2557 ได้ทำการตรวจวัดคุณภาพน้ำชุมชนเหมืองเก่าและน้ำใช้ของชุมชนบริเวณโดยรอบเหมืองแร่ดีบุกเก่าในเขตพื้นที่จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ และตรัง โดยเก็บตัวอย่างทั้งน้ำประปา น้ำบาดาล น้ำบ่อต้นน้ำผิวดิน น้ำชุมชนเหมืองเก่าและอ่างเก็บน้ำ ที่ปรากฏในพื้นที่ให้มีความเหมาะสมสำหรับเป็นตัวแทนของคุณภาพน้ำในแหล่งแร่ดีบุกหรือเหมืองแร่ดีบุกเก่าที่มีโอกาสพบการปนเปื้อนของสารหนู เพื่อทำการประมวลผลข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังน้ำใช้ในชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพ รวมทั้งเสนอแนะวิธีการจัดการที่เหมาะสมต่อไป

ตรวจวัดน้ำคุณภาพชุมชนเหมืองเก่า

สำหรับจังหวัดชุมพรและสุราษฎร์ธานี เป็นการเก็บตัวอย่างน้ำจากปี 2556 เฉพาะบริเวณแหล่งแร่/หมู่เหมืองดีบุกเก่าที่ตรวจพบสารหนูมีค่าเกินมาตรฐาน โดยจังหวัดชุมพรได้เก็บตัวอย่างน้ำจำนวน 15 จุดเสี่ยง จากแหล่งแร่/หมู่เหมืองดีบุกเก่า 2 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในค่ามาตรฐานน้ำผิวดิน (0.01 มก./ล.) มีเพียง 2 จุดที่เกินค่ามาตรฐาน (0.01 มก./ล.) และจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้เก็บตัวอย่างน้ำจำนวน 72 จุดเสี่ยง จากแหล่งแร่/หมู่เหมืองดีบุกเก่า 11 แห่ง พบ 41 จุดจาก 10 แหล่งแร่/หมู่เหมืองดีบุกเก่า มีค่าเกินมาตรฐานน้ำผิวดิน (0.01 มก./ล.) และมาตรฐานน้ำใต้ดิน (0.05 มก./ล.) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เก็บตัวอย่างน้ำ 8 จุดเสี่ยงจากแหล่งแร่/หมู่เหมืองดีบุกเก่า 1 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในค่ามาตรฐานน้ำผิวดินและมาตรฐานน้ำใต้ดิน มีเพียง 2 จุดเท่านั้นที่มีค่าสารหนูเกินมาตรฐาน และจังหวัดตรัง ทำการเก็บตัวอย่างน้ำ 37 จุดเสี่ยง จากแหล่งแร่/หมู่เหมืองดีบุกเก่า 7 แห่ง พบ 29 จุด (78.38%) จากทั้ง 7 แหล่งแร่/หมู่เหมืองดีบุกเก่า

ทั้งนี้ สำหรับจุดเสี่ยงที่ตรวจพบปริมาณสารหนูเกินค่ามาตรฐานน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่นั้น กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้ประสานแจ้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขผลกระทบด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ กรมควบคุมโรค โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อร่วมกันดำเนินงานแก้ไขปัญหาผลกระทบที่อาจเกิดต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

เก็บตัวอย่างน้ำบาดาล

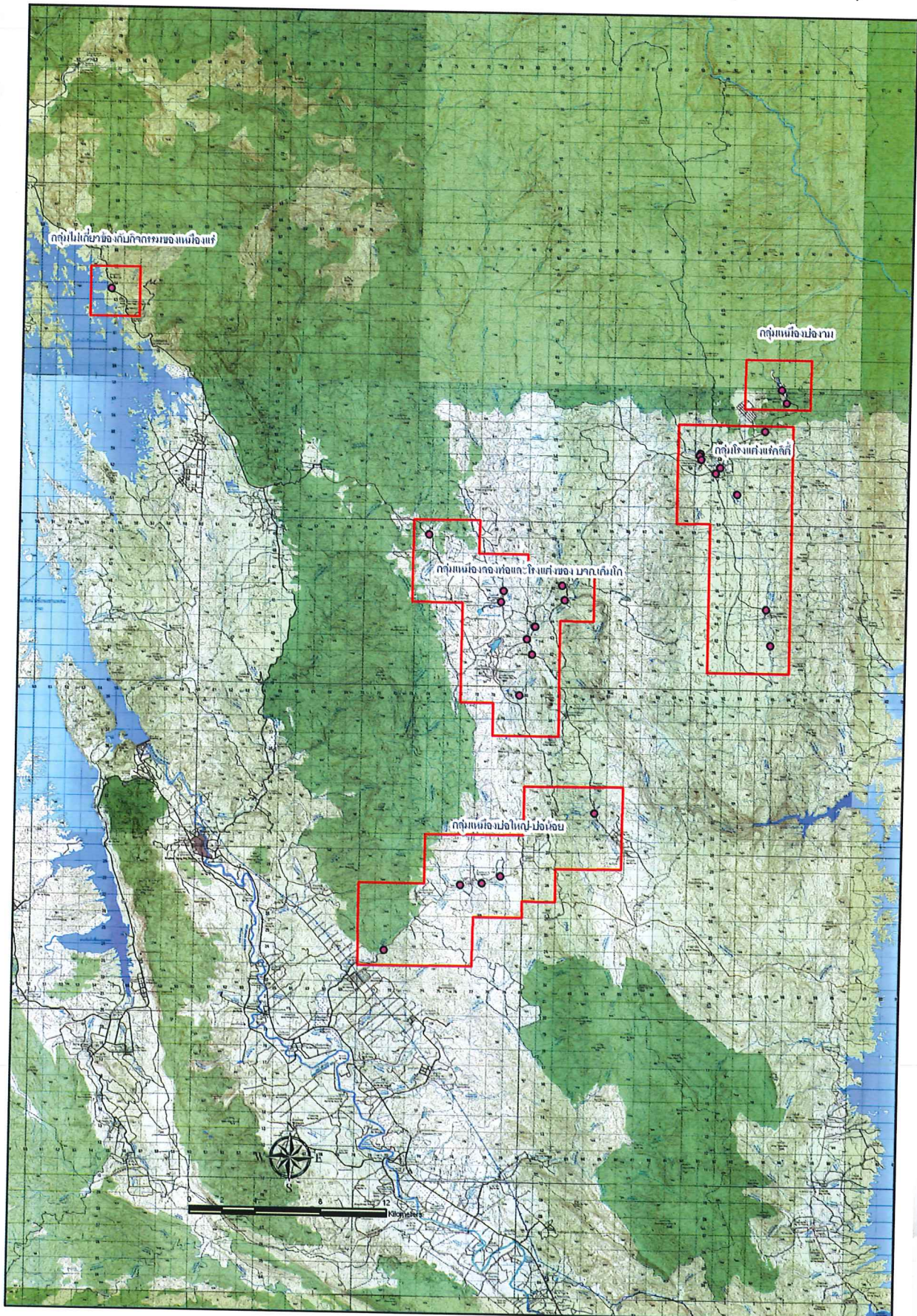
3. การปนเปื้อนของโลหะตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ อำเภothองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ อำเภothองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ โดยได้ร่วมให้ความคิดเห็นในแผนการฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนตะกั่ว พร้อมทั้งได้สืบค้นข้อมูลภูมิหลังและข้อมูลวิชาการที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการบำบัดฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนสารตะกั่ว อาทิ รายละเอียดการดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่บริเวณโรงแต่งแร่คลิตี้ในอดีต รายละเอียดการทำเหมืองและการแต่งแร่ในอดีต ลักษณะของตะกอนทางแร่ เป็นต้น

สำหรับการดำเนินการศึกษาการปนเปื้อนสารตะกั่วในปีงบประมาณ 2557 ได้ทำการเก็บตัวอย่างน้ำจำนวน 26 จุด และเก็บตัวอย่างตะกอนท้องน้ำจำนวน 23 จุด ครอบคลุมพื้นที่ศักยภาพแร่ตะกั่ว ทั้งบริเวณกลุ่มเหมืองป่องาม กลุ่มโรงแต่งแร่คลิตี้ (ห้วยคลิตี้) กลุ่มเหมืองสองท่อและโรงแต่งแร่ของบริษัท กาญจนบุรี เอ็กซีโพลเรชั่น แอนด์ ไมนิ่ง จำกัด (ห้วยชะนี-ห้วยเขาสูง-ห้วยม่วง-ห้วยชะแล-ห้วยทองผาภูมิ) กลุ่มเหมืองบ่อใหญ่-บ่อน้อย (ห้วยดีโส-ห้วยตะคร้อ-ห้วยกระเจาะ-ห้วยองผะ) และบริเวณที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำเหมือง (ห้วยทิมองทะ) เพื่อวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วที่ปนเปื้อนโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ทางราชการกำหนดสำหรับผลการวิเคราะห์ปริมาณตะกั่วปี 2557 ผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดินจากแหล่งน้ำธรรมชาติและน้ำใช้ชุมชนจำนวน 26 จุด พบว่าปริมาณการปนเปื้อนของตะกั่วทั้งหมด (ไม่ผ่านการกรองตัวอย่าง) ที่ทำการตรวจวัดส่วนใหญ่ (19 จุด) มีค่าตะกั่วเกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินที่กำหนดไว้ให้มีค่าไม่เกิน 0.05 มก./ล. และเมื่อเปรียบเทียบปริมาณตะกั่วทั้งหมดกับปีที่ผ่านมาพบว่า ส่วนใหญ่มีปริมาณการปนเปื้อนของตะกั่วเพิ่มมากขึ้น สำหรับผลการวิเคราะห์คุณภาพตะกอนท้องน้ำจำนวน 23 จุด พบว่า ปริมาณการปนเปื้อนของตะกั่วที่ทำการตรวจวัดส่วนใหญ่ (13 จุด) มีค่าตะกั่วเกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยและเกษตรกรรมที่กำหนดไว้ให้มีค่าไม่เกิน 400 มก./กก. และเมื่อเปรียบเทียบปริมาณตะกั่วทั้งหมดกับปีที่ผ่านมาพบว่า ส่วนใหญ่มีปริมาณการปนเปื้อนของตะกั่วลดลง

แผนที่ จุดเก็บตัวอย่างน้ำ บริเวณลำห้วยคลิตี้และพื้นที่ใกล้เคียง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

4. การเฝ้าระวังผลกระทบสิ่งแวดล้อมเหมืองแร่ทองคำทับฟ้า จังหวัดเลย

เหมืองแร่ทองคำทับฟ้าของ บริษัท ทูมคำ จำกัด ตั้งอยู่ในเขตอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ครอบคลุมพื้นที่ 1,291 ไร่ 64 ตารางวา ได้รับอนุญาตให้เปิดการทำเหมืองและประกอบโลหกรรมเมื่อ 11 กันยายน 2549 ซึ่งเหมืองแร่ทองคำทับฟ้านี้ได้รับการร้องเรียนมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี 2550 โดยอ้างรายงานผลการเฝ้าระวังผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2547-2549 ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 9 อุดรธานี ที่พบว่า คุณภาพน้ำในลำน้ำซวย เหลือตลอดลำน้ำมีคุณภาพพอใช้ แต่มีค่าไซยาไนด์และแมงกานีสค่อนข้างสูง โดยในปีแรก (พ.ศ. 2547) ทำการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในลำน้ำสาขาของแม่น้ำเลย รวม 5 สถานีพบว่า มีค่าแมงกานีสสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานทุกสถานีและมีค่าไซยาไนด์สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 3 สถานี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลยออกประกาศเตือนประชาชนให้ระมัดระวังการใช้น้ำเพื่ออุปโภค และบริโภค และถึงแม้ว่าเหมืองจะมีการดำเนินการตามมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่ได้กำหนดไว้แล้วก็ตาม ยังพบว่ามีการร้องเรียนเกี่ยวกับการทำเหมืองอย่างต่อเนื่อง โดยข้อร้องเรียนมีผลกระทบทั้งทางด้านสุขภาพ การเกษตร ปัญหามันล่อง รวมทั้งปัญหาด้านคุณภาพน้ำ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญและดำเนินการแก้ไข มาโดยตลอด โดยเฉพาะการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำโดยรอบพื้นที่โครงการ ซึ่งในปี 2557 กพร. ได้ร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เก็บตัวอย่างน้ำเพื่อตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน และน้ำทิ้ง บริเวณภายในและโดยรอบพื้นที่แหล่งแร่ทองคำ จำนวน 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 26-27 กุมภาพันธ์ 2557 และวันที่ 25-26 มิถุนายน 2557 จำนวน 26 ตัวอย่าง ตามแผนการเก็บตัวอย่างน้ำของจังหวัดเลย ดังแผนที่แสดงจุดเก็บตัวอย่าง เพื่อทำการวิเคราะห์ 7 พารามิเตอร์ ได้แก่ ไซยาไนด์รวม (Total Cyanide) ตะกั่ว (Lead) สารหนู (Arsenic) แคดเมียม (Cadmium) ทองแดง (Copper) แมงกานีส (Manganese)ปรอทรวม (Total Mercury)

เก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน

เก็บตัวอย่างน้ำใต้ดิน

เก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ

1. ภายนอกพื้นที่ประทานบัตร

1.1 คุณภาพน้ำผิวดิน บริเวณห้วยน้ำฮวย และห้วยผุก อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้น บริเวณห้วยเหล็ก (TK1) มีปริมาณสารหนู และแมงกานีส เกินเกณฑ์มาตรฐาน บริเวณห้วยเหล็กห่างจากสันเขื่อนเก็บกักแร่ประมาณ 100 เมตร (TK23) ห้วยเหล็กบริเวณเหนือจุด TK 1 (TK1/1) และบริเวณต้นน้ำลำห้วยเหล็ก (TK27) มีปริมาณสารหนูเกินเกณฑ์มาตรฐาน

1.2 คุณภาพน้ำใต้ดิน พบว่าทุกสถานีมีค่าอยู่ในเกณฑ์คุณภาพน้ำใต้ดิน

2. ภายในพื้นที่ประทานบัตร

2.1 คุณภาพน้ำใต้ดิน พบว่า มีบางสถานีที่มีค่าเกินมาตรฐาน ได้แก่ บริเวณบ่อสังเกตการณ์ด้านข้าง Tailing pond (GW1) (TK14) มีปริมาณไซยาไนด์ สารหนู และแมงกานีสเกินเกณฑ์มาตรฐาน และบริเวณบ่อสังเกตการณ์ด้านข้าง Tailing pond (GW2) (TK12) มีค่าไซยาไนด์ และแมงกานีส เกินเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้ไม่พบการแพร่กระจายของโลหะหนักและไซยาไนด์ ภายนอกเขตประทานบัตร

2.2 คุณภาพน้ำทิ้ง พบว่า ทุกสถานีมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้ง

ทั้งนี้ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ได้ร่วมกับจังหวัดเลย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงผลการเก็บตัวอย่างน้ำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบทุกครั้ง สำหรับกรณีที่ตรวจพบการปนเปื้อนของโลหะหนักในแหล่งน้ำภายนอกพื้นที่ประทานบัตร กพร. ได้หารือร่วมกับจังหวัดเลย ผู้มีส่วนได้เสีย และหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้เป็นรูปธรรม ซึ่งจังหวัดเลยได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการและแนวทางในการดำเนินการต่อข้อร้องเรียนของราษฎรกรณีได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำทับฟ้า ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย และได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และติดตามผลการตรวจสอบสิ่งแวดล้อมบริเวณในและรอบเหมืองทองคำของ บริษัท หุ่นคำ จำกัด ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย โดยมีผู้แทนของ กพร. เป็นคณะทำงานฯ ด้วย ขณะนี้อยู่ระหว่างการนำข้อมูลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่พบการปนเปื้อนของสารมลพิษ ซึ่งจากผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ยังมีข้อมูลไม่เพียงพอที่บ่งชี้ว่าสารหนูที่มาจากการทำเหมืองแร่หรือไม่ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีปริมาณสารหนูอยู่ในระดับสูงอยู่แล้ว อีกทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการให้หาวิธีการเพื่อลดปริมาณโลหะหนัก โดยเฉพาะสารหนูที่ตรวจพบในลำห้วยเหล็ก ซึ่งเป็นลำห้วยที่อยู่บริเวณด้านทิศใต้ของพื้นที่ประทานบัตรเหมืองแร่ทองคำ บริษัท หุ่นคำ จำกัด กพร. จึงได้เสนอโครงการเพื่อศึกษาและออกแบบพื้นที่ปรับสภาพน้ำโดยวิธีธรรมชาติ (Engineering Wetland) ในการบำบัดสารหนูบริเวณห้วยเหล็ก ซึ่งอยู่ด้านทิศใต้ของเหมืองแร่ทองคำ ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย สำหรับเป็นทางเลือกในการลดปริมาณสารหนูในแหล่งน้ำผิวดินที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ที่มีการปนเปื้อน ซึ่งต้องรอผลการพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมจากคณะทำงานฯ ของจังหวัดเลยต่อไป

Topographic map of a region in Laos, showing contour lines, elevation, and various locations. The map is overlaid with a grid. A legend in the bottom right corner identifies symbols for the area of investigation, water points, and specific types of water points. The legend is in Thai text.

Grid coordinates: 778 to 786 (horizontal), 1913 to 1925 (vertical).

Legend (Thai text):

- พื้นที่ประจําหน้การ (Area of investigation) - Red outline
- จุดเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน (Surface water sampling point) - Blue triangle
- จุดเก็บตัวอย่างน้ำใต้ดิน (Groundwater sampling point) - Purple inverted triangle
- จุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง (Wastewater sampling point) - Green triangle

5. การเสริมสร้างความร่วมมือเครือข่ายเพื่อเฝ้าระวังสุขภาพชุมชนโดยรอบพื้นที่เหมืองแร่

กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างความร่วมมือเครือข่ายเพื่อเฝ้าระวังสุขภาพชุมชนโดยรอบพื้นที่เหมืองแร่เพื่อเป็นตัวกลางในการประสานงานระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชน หน่วยงานสาธารณสุข ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ในการจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพประชาชนรอบพื้นที่เหมืองแร่ โดยได้ลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการเหมืองแร่และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่นในการดำเนินการตามแนวทางการจัดตั้งและบริหารกองทุนเฝ้าระวังสุขภาพและกองทุนพัฒนาหมู่บ้านรอบพื้นที่เหมืองแร่ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินกิจกรรมโครงการตรวจสุขภาพประชาชนรอบพื้นที่เหมืองแร่ เพื่อให้ผู้ถือประทานบัตรสามารถดำเนินงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และก่อให้เกิดความยั่งยืนในการอยู่ร่วมกันระหว่างเหมืองแร่กับชุมชนต่อไป โดยมีผู้ถือประทานบัตรเริ่มดำเนินการจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพประชาชนรอบพื้นที่เหมืองแร่ไปแล้ว และมีประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมและมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบการเหมืองแร่จำนวนมาก

ภาพกิจกรรมตรวจสุขภาพประชาชนรอบพื้นที่เหมืองแร่

6. การตรวจประเมินด้านสิ่งแวดล้อมภายหลังการอนุญาตประทานบัตรเหมืองแร่ (Environmental Audit)

การได้รับอนุญาตให้มีการทำเหมืองแร่ในพื้นที่ใดนั้น จะต้องผ่าน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบ จากคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อมด้านโครงการเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมถลุงหรือแต่งแร่ ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เมื่อผู้ประกอบการได้เปิดดำเนินการทำเหมืองแร่ไปสักระยะหนึ่ง จะพบว่าในทางปฏิบัติจำเป็นต้องมีการปรับปรุงกระบวนการทำเหมือง ในรายละเอียดให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และแหล่งแร่ ซึ่งในบางพื้นที่ เป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมง่าย อาทิ บริเวณใกล้แหล่งชุมชน บริเวณแหล่งต้นน้ำ เพื่อลดข้อขัดแย้งจากประชาชน ในพื้นที่ จากเหตุดังกล่าว จึงได้มีการศึกษาประเมินด้านสิ่งแวดล้อมภายหลัง การอนุญาตประทานบัตรเหมืองแร่ (Environmental Audit) โดยการ ทบทวนรายละเอียดกิจกรรมวิธีการและตรวจสอบมาตรการป้องกันและ แก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของการทำเหมืองแร่ในภาพรวมของพื้นที่กลุ่ม ประทานบัตรเหมืองแร่ ระดมความคิดเห็นต่อผลกระทบหรือข้อกังวลที่เกิดขึ้น จากการทำเหมืองจากประชาชนโดยรอบพื้นที่ประทานบัตร ตลอดจนมีส่วนร่วม ในการติดตามตรวจสอบการแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การร่วมตรวจสอบบริเวณหน้าเหมือง

การปลูกต้นไม้บริเวณรอบพื้นที่โครงการ

การดูแลทำความสะอาดภายในโรงโม่

ที่ผ่านมาได้ดำเนินการใน 3 พื้นที่เสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการร้องเรียน โดยเริ่มดำเนินงานในพื้นที่ศึกษากลุ่มประทานบัตรเหมืองหินอุตสาหกรรมแหล่งหินเขาเชิงเทียน ตำบลห้วยกะปิ และตำบลหนองช้างคอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในปีงบประมาณ 2551 จากนั้นจึงเริ่มดำเนินโครงการในพื้นที่ศึกษากลุ่มประทานบัตรเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน ในตำบลจรเข้สามพัน ตำบลพลับพลาไชย และตำบลหนองโ้ง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ในปีงบประมาณ 2553 เป็นพื้นที่ที่สอง และดำเนินโครงการในพื้นที่ศึกษากลุ่มประทานบัตรเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนแหล่งหินเขาสามง่าม จังหวัดราชบุรี เป็นพื้นที่ที่สาม ในปีงบประมาณ 2555 และดำเนินการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ 2556 และ 2557 ซึ่งในปีงบประมาณ 2557 ได้ติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าผู้ประกอบการได้ปฏิบัติตามมาตรการฯ อย่างเคร่งครัด ด้านการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้าน ฝุ่นละออง ระดับเสียง แรงสั่นสะเทือน พบว่าทุกพื้นที่ที่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และด้านการสำรวจความคิดเห็นของชุมชน พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อโครงการฯ ซึ่งการดำเนินการลักษณะดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ จะเป็นตัวกลางในการประสานการดำเนินงานระหว่างผู้ประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชนใน

การรดน้ำเส้นทางขนส่งแร่เพื่อลดปริมาณฝุ่น

การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม

7. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการร่อนแร่ทองคำของประเทศไทย

การศึกษากิจกรรมการร่อนแร่ทองคำและการขุดหาแร่ทองคำรายย่อยในพื้นที่ศักยภาพแร่ทองคำของประเทศไทย เป็นการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยสารปรอทของประเทศไทย โดยอนุสัญญาดังกล่าวได้เปิดให้มีพิธีลงนามเมื่อเดือนตุลาคม 2556 ซึ่งข้อบทในอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ คือ ข้อบทที่ 7 มาตรการควบคุมและจัดการกิจการเหมืองแร่ทองคำขนาดเล็กที่มีการใช้สารปรอท (Artisanal and small-scale gold mining) ซึ่งหากประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาลับบนี้ จะบังคับใช้กับกิจการเหมืองแร่ทองคำขนาดเล็กที่มีการใช้สารปรอท เพื่อสกัดทองคำจากสินแร่ โดยลักษณะกิจกรรมของข้อบทดังกล่าวจะสอดคล้องกับกิจกรรมการร่อนแร่ทองคำของชาวบ้านในพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย

โดยในปีงบประมาณ 2557 ได้ดำเนินการการศึกษากิจกรรมการร่อนแร่ทองคำและการขุดหาแร่ทองคำรายย่อยในพื้นที่ศักยภาพแร่ทองคำ จังหวัดเพชรบูรณ์ เชียงราย แพร่ ลำปาง ลำพูนและพิจิตร โดยพบการใช้สารปรอทหรือสารประกอบปรอทมาใช้ในการสกัดแร่ทองคำพบจำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่บ้านห้วยหาน ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย บริเวณเขาพนมพาทำบลเขาเจ็ดยอด อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร และบริเวณบ้านเขาบ่อทอง หมู่ 9 และ 10 ตำบลท่าข้าม อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับพื้นที่บริเวณบ้านเวียงทอง ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง พบการร่อนแร่ในแม่น้ำวังแต่ไม่มีการใช้สารปรอทในการสกัดทองแต่อย่างใด ทั้งนี้ ได้สอบถามวิธีการ ปริมาณการใช้และที่มาของสารปรอทที่ใช้ในการสกัดทอง พร้อมทั้งได้ให้ความรู้แก่ประชาชนที่ได้ใช้สารปรอทในการสกัดทองคำเกี่ยวกับพิษของสารปรอทและวิธีการปฏิบัติตนในการป้องกันพิษจากสารปรอทเพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดต่อสุขภาพ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลและประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยสารปรอทต่อไป

การส่งเสริมการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐาน

1. ส่งเสริมการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ประกอบการ

การทำเหมืองแร่ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ได้สร้างรายได้ให้แก่ประเทศชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะในเรื่องการสร้างงาน และกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น แต่ในขณะเดียวกันการทำเหมืองแร่จะถูกเพ่งเล็งจากสังคมว่าเป็นผู้ทำลายสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ซึ่งในสภาพความเป็นจริงแล้วพื้นที่ที่ใช้ทำเหมืองแร่สามารถทำการปรับปรุงและฟื้นฟูให้เหมือนเดิมหรือใกล้เคียงสภาพเดิมและใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ สืบเนื่องจากในปี พ.ศ. 2547 เป็นปีที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระชนมายุครบ 72 พรรษา กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้มีแนวคิดเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระองค์ท่านจึงได้เริ่มดำเนิน “โครงการฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เหมืองแร่ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” โดยการส่งแบบสอบถามความสมัครใจของผู้ประกอบการเหมืองแร่เพื่อเข้าร่วมโครงการดังกล่าว ซึ่งกรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่ ได้มอบหมายให้สำนักบริหารและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ ทั้งนี้ในการดำเนินโครงการฯ ได้มีการสนับสนุนกล้าไม้ ปุ๋ยเคมี สารอุ้มน้ำ และดินผสมปุ๋ยคอก ด้วย และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้ดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องโดยอาจมีการเปลี่ยนแปลงชื่อโครงการบ้างในบางปีเพื่อความเหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์เร่งรัดให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี อันจะเป็นการช่วยสร้างภาพพจน์ของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ เป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ในบริเวณพื้นที่เหมืองแร่ อันจะเป็นการสร้างพื้นที่กันชน (Buffer Zone) และลดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบเหมือง รวมถึงการสร้างทัศนียภาพที่ดีโดยรวม ซึ่งจะช่วยลดปัญหาสภาวะโลกร้อน ซึ่งโครงการนี้ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน

ในปีงบประมาณ 2557 ได้มีการดำเนินการตรวจสอบผู้ประกอบการจำนวน 50 ราย ในการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการปรับปรุงพื้นที่ทำเหมือง เช่น การปลูกต้นไม้ การจัดทำแผนและดำเนินงานปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทำเหมืองแร่ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ประกอบการ ซึ่งมีผู้ประกอบการสนใจและเข้าร่วมดำเนินการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ประกอบการ จำนวน 34 ราย ในพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ขอนแก่น เลย สุพรรณบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และสระบุรี รวมเนื้อที่ปลูกต้นไม้โตเร็ว 162.5 ไร่ รวมจำนวนกล้าไม้ 65,000 ต้น

โครงการส่งเสริมการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ประกอบการที่ได้ดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปี 2547 - 2557 มีผู้ประกอบการทั่วประเทศให้ความสนใจและเข้าร่วมโครงการเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ประกอบการ รวมเนื้อที่ปลูกต้นไม้โตเร็วประมาณ 3,414.5 ไร่ จำนวนต้นไม้ที่ปลูกประมาณ 1,365,800 ต้น (คิดในอัตรา 400 ต้น/ไร่) จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการได้ให้ความสนใจ และให้ความสำคัญในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ประกอบการ มีจิตสำนึกที่ดีในการฟื้นฟูและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการเหมืองแร่ มีการปลูกต้นไม้บริเวณที่ไม่มีการทำเหมือง ช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียวในสถานประกอบการมากขึ้น ช่วยลดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบเหมือง และช่วยสร้างทัศนียภาพที่ดี ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีของชุมชนต่อกิจการทำเหมืองแร่

2. ส่งเสริมการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากลมาใช้ในสถานประกอบการ

เป็นโครงการที่ได้ดำเนินการตรวจติดตามและให้คำแนะนำในการรักษาระบบ 5ส ของสถานประกอบการที่เคยเข้าร่วมโครงการกับกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เมื่อปี 2547-2555 เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการรักษาระบบการทํากิจกรรรม 5ส ในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการผลักดันให้ผู้ประกอบการเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับ 2 ของกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งจะทำให้สถานประกอบการมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัยในการทำงาน และสามารถลดปัญหาด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการประกอบการลงได้โดยเฉพาะฝุ่นละออง นอกจากนี้ยังสามารถผลักดันให้ผู้ประกอบการเหล่านี้มีความพร้อมในการพัฒนาสู่เมืองแร่สีเขียวได้ในอนาคต

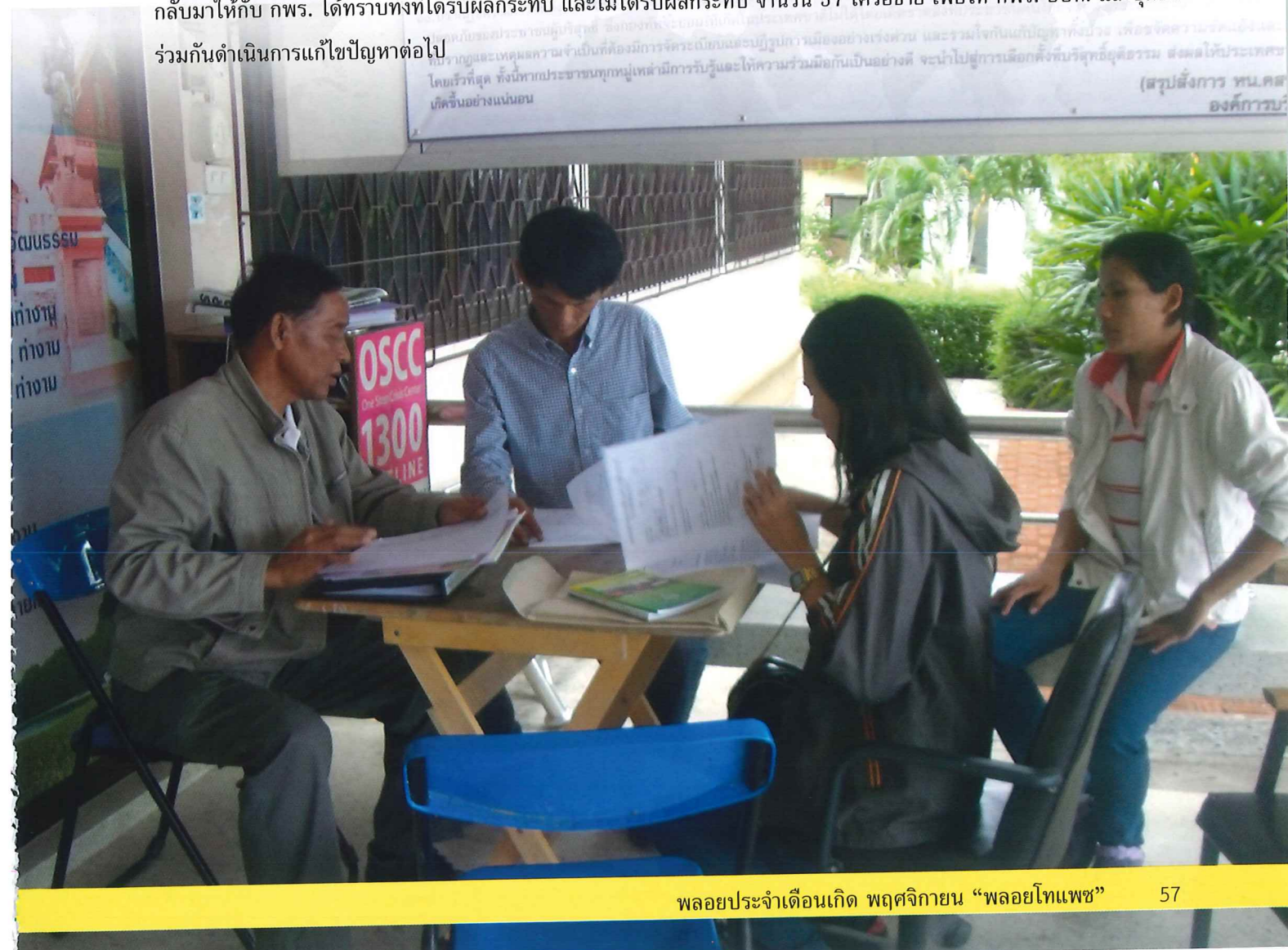
ในปีงบประมาณ 2557 ได้มีการดำเนินการตรวจติดตามจำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เป็นการตรวจประเมินการรักษากิจกรรรม 5ส ของสถานประกอบการที่เคยเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อตรวจสอบสภาพเบื้องต้น พร้อมให้คำแนะนำในการปรับปรุงพื้นที่ โดยได้ดำเนินการไปแล้วทั้งหมดจำนวน 40 ราย ในเขตจังหวัดนครราชสีมา 2 ราย บุรีรัมย์ 1 ราย ขอนแก่น 1 ราย เลย 1 ราย ฉะเชิงเทรา 1 ราย ราชบุรี 2 ราย สุพรรณบุรี 1 ราย เพชรบุรี 3 ราย ประจวบคีรีขันธ์ 3 ราย สระบุรี 11 ราย นครสวรรค์ 1 ราย สมุทรสาคร 1 ราย ตรัง 1 ราย นครศรีธรรมราช 5 ราย สุราษฎร์ธานี 1 ราย ตาก 1 ราย อุตรดิตถ์ 1 ราย เชียงราย 1 ราย ลำพูน 1 ราย สุโขทัย 1 ราย อยู่ระหว่างปรับปรุง ไม่สามารถตรวจประเมินได้ 1 ราย และครั้งที่ 2 เป็นการตรวจติดตามผลการปรับปรุงการรักษากิจกรรรม 5ส ของสถานประกอบการทั้ง 39 ราย โดยมีสถานประกอบการที่คงรักษาระบบ 5ส และผ่านเกณฑ์การประเมินจากการตรวจติดตามผลการปรับปรุงในครั้งที่ 2 จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.74 ทั้งนี้จากการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว ทำให้สถานประกอบการสามารถพัฒนาไปสู่มาตรฐานอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 2 ของกระทรวงอุตสาหกรรม และพัฒนาไปสู่ระบบ ISO ต่างๆได้ เช่น ISO 14001 เป็นต้น พร้อมเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและความปลอดภัยให้เจ้าหน้าที่ และช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการกิจการของสถานประกอบการมากขึ้น

การเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมการส่งเสริมการทํากิจกรรรม 5ส

การเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายทุกภาคส่วนในการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม

เป็นโครงการที่เสริมสร้างความรู้และพัฒนาขีดความสามารถให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อมจากการทำเหมืองแร่ ได้แก่ เครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ที่ทำเหมืองแร่ ผู้ประกอบการเหมืองแร่ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และฝ่ายอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (ผ.พร.) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ได้ร่วมมือกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ดำเนินการฝึกอบรมและสร้างเครือข่ายประชาชนในการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีการทำเหมืองแร่ จำนวน 57 เครือข่าย ใน 50 ตำบล มีการกระตุ้นการทำงานของเครือข่ายภาคประชาชนเดิมที่ได้สร้างไว้ตั้งแต่ปี 2550-2556 จำนวน 15 เครือข่าย สำหรับภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ติดตามให้คำแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจการดูแลสิ่งแวดล้อมจากการทำเหมืองแร่ จำนวน 38 แห่ง ซึ่งเครือข่ายภาคประชาชนที่ได้จัดตั้งนั้นมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการทำเหมืองแร่ มีการพบปะพูดคุยกับสมาชิกเครือข่ายเกี่ยวกับผลกระทบที่ได้รับ สามารถเขียนรายงานการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่มีการทำเหมืองแร่ ให้มีรายละเอียดชัดเจนในกรณีที่ได้รับผลกระทบ และมีการส่งรายงานการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่มีการทำเหมืองแร่ กลับมาให้กับ กพร. ได้ทราบทั้งที่ได้รับผลกระทบ และไม่ได้รับผลกระทบ จำนวน 57 เครือข่าย เพื่อให้ กพร. อปท. และชุมชนร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาต่อไป

ดำเนินการจัดการฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้แก่ภาคผู้ประกอบการเหมืองแร่ “โครงการพี่สอนน้อง” โดยนำผู้ประกอบการที่ดี จำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัท ศิลาอารี จำกัด จังหวัดนครศรีธรรมราช และบริษัท กิตติวัติศิลาพาณิชย์ จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี มาเป็นพี่เลี้ยงหรือตัวอย่างให้แก่ผู้ประกอบการเหมืองแร่ และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2557 ณ โรงแรมเมเจอร์ แกรนด์ จังหวัดขอนแก่น โดยมีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจำนวน 45 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการ 25 คน เจ้าหน้าที่ของ อบต./เทศบาล จำนวน 10 คน และเจ้าหน้าที่ อสจ. และ ผ.พร. จำนวน 10 คน ซึ่งผู้ประกอบการที่เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจกับความรู้ที่วิทยากรนำมาแลกเปลี่ยน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการในการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการที่มาเป็นวิทยากร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง

ดำเนินการจัดสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ อบท. เจ้าหน้าที่ ผ.พร. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ถ่ายโอน ภายใต้หัวข้อ “การเตรียมตัวของหน่วยงานภาครัฐส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นกับร่างกฎหมายแร่ใหม่” พร้อมทั้งมีการมอบรางวัลให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชนะการประกวดโครงการ “อบท. นักพัฒนา ดูแลสิ่งแวดล้อมเหมืองแร่” โดยรางวัลชนะเลิศ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบุเปือย อ.น้ำยืน จ.อุบลราชธานี รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ เทศบาลตำบลหน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี และรางวัลชมเชย ได้แก่ เทศบาลตำบลสีมามงคล อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา เทศบาลเมืองตาคลี อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์ องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเสือ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง องค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน และเทศบาลตำบลแม่ทะ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2557 ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 197 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ อบท. จำนวน 87 คน เจ้าหน้าที่ อสจ. ผ.พร. จำนวน 48 คน สรช. 9 คน เจ้าหน้าที่จากสภาการเหมืองแร่ จำนวน 4 คน และเจ้าหน้าที่ กพร. จำนวน 49 คน ซึ่งเจ้าหน้าที่ อบท.มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างกฎหมายแร่ใหม่ วิธีการขั้นตอนในการรายงานตามภารกิจที่ถ่ายโอนของ กพร. และส่งรายงานได้ตรงตามระยะเวลา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ กพร. ถ่ายโอน จาก อบท.ที่ได้รับรางวัล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

นอกจากนี้ มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ผู้ประกอบการเรื่อง “การแก้ปัญหาความขัดแย้งและการเจรจาไกล่เกลี่ย” เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างได้ผล ปรับปรุงทัศนคติและพฤติกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน พร้อมทั้งให้มีทักษะและประสบการณ์ในการเจรจาไกล่เกลี่ย โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการจำนวน 104 คน ประกอบด้วยผู้ประกอบการ จำนวน 61 คน เจ้าหน้าที่ อสจ. และ ฝ.พร. จำนวน 27 คน เจ้าหน้าที่ สรช. จำนวน 4 คน เจ้าหน้าที่จากสภาการเหมืองแร่ จำนวน 4 คน และเจ้าหน้าที่ กพร. จำนวน 8 คน ซึ่งมีผู้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การแก้ปัญหาความขัดแย้งและการเจรจาไกล่เกลี่ย” จำนวน 71 คน ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น เกี่ยวกับขั้นตอน แนวคิด และวิธีการเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น สามารถนำแนวทางการปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่เหมืองแร่ได้อย่างถูกต้อง

จากการดำเนินโครงการดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ทุกภาคส่วนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกันดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรอบพื้นที่เหมืองแร่ ทั้งภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ประกอบการเหมืองแร่ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน ทั้งเรื่องการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ถ่ายโอน การแก้ปัญหาความขัดแย้งจากชุมชนโดยรอบ และการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นต้น

ความร่วมมือในการดำเนินโครงการศึกษาวิจัยด้านการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเมืองแม่เมาะ

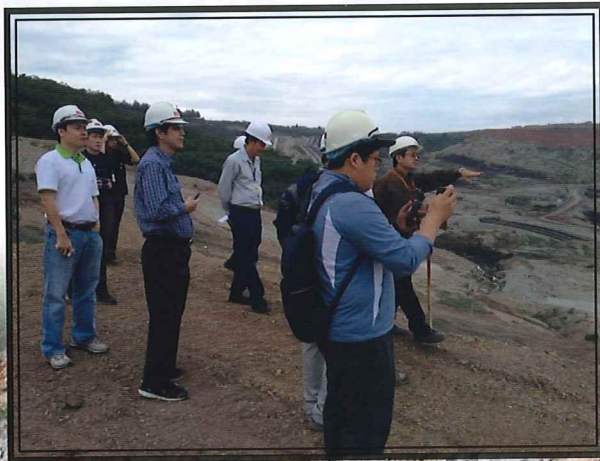
เนื่องด้วยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจด้านความร่วมมือทางวิชาการในการฟื้นฟูพื้นที่เหมืองแร่ และกิจกรรมอื่น ๆ กับ Mine Reclamation Corporation (MIRECO) แห่งสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สาธารณรัฐเกาหลีจัดตั้งขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการทำเหมืองแร่ โดยที่ผ่านมา กพร. ได้มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมการประชุมสัมมนาที่สาธารณรัฐเกาหลีมาอย่างต่อเนื่อง

จากการประสานงานและร่วมมือในการดำเนินการดังกล่าว ทั้ง 3 หน่วยงาน เห็นควรให้มีกิจกรรมความร่วมมือ ทางวิชาการด้านการฟื้นฟูพื้นที่เหมืองแร่ และการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ประกอบการเหมืองแร่ อย่างเป็นรูปธรรม กพร. จึงได้จัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมระหว่าง กพร. กฟผ. และ MIRECO ว่าด้วยโครงการความร่วมมือในการดำเนินโครงการศึกษาวิจัยด้านการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเมืองแม่เมาะ เพื่อสนับสนุนความร่วมมือทางวิชาการในการฟื้นฟูพื้นที่เหมืองแร่ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ โดยศึกษาวิจัยด้านเหมืองแร่ จำนวน 3 โครงการ ได้แก่ (1) ศึกษาทดลองการลดปริมาณซัลเฟตเพื่อลด TDS ในน้ำทิ้งจากเหมืองแม่เมาะ ด้วยระบบ SRB Bioreactor แบบ Vertical Flow (2) ศึกษาพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิในหลุมเจาะเพื่อใช้ในการทำนายเสถียรภาพของผนังบ่อเหมืองแม่เมาะ (3) ศึกษาทดลองใช้ PFM (Permeable Fiber Mat) เพื่อปลูกพืชในการฟื้นฟูพื้นที่ลาดชันของเหมืองหินปูน

การดำเนินงานโครงการศึกษาวิจัยทั้ง 3 โครงการ กพร. เป็นผู้ควบคุมการดำเนินการและร่วมศึกษาวิจัย กฟผ. เป็นผู้สนับสนุนทุนวิจัย และ MIRECO เป็นผู้สนับสนุนด้านเทคนิค ผู้เชี่ยวชาญ ค่าใช้จ่ายบางส่วน และการจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเริ่มดำเนินงานโครงการเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2557 โดยทำการสำรวจภาคสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นที่จำเป็น พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ ตลอดจนทำการทดลอง ในพื้นที่จริง ซึ่งโครงการวิจัยที่ 2 จะเสร็จสิ้นประมาณปี 2558 ส่วนอีก 2 โครงการจะแล้วเสร็จในปี 2559

และคาดว่าผลจากการดำเนินงานโครงการวิจัยทั้ง 3 โครงการ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ของประเทศไทย โดยส่งเสริมให้เป็นอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งภายหลังการดำเนินโครงการจะมีการเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับจากโครงการทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยี เทคนิค/วิธีการ ที่จะช่วยส่งเสริมความรู้และสร้างความตระหนักในด้านการป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และการฟื้นฟูพื้นที่เหมืองแร่ให้แก่ผู้ประกอบการรายอื่น ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ประกอบการเหมืองแร่ต่อไป

การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ อุตสาหกรรมพื้นฐานและโลจิสติกส์อุตสาหกรรมระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนของไทยและต่างประเทศ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ในฐานะผู้ดำเนินการและประสานงานได้เข้าร่วมการประชุมพร้อมจัดเตรียมข้อมูลทำที่ของไทยสำหรับการประชุมและการเจรจาระหว่างประเทศ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนของไทยและต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี ดังนี้

1. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asia Nations: SEAN) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้ดำเนินการใน 2 ส่วนด้วยกัน คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ AEC

จากการที่ประเทศไทยจะก้าวสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. 2558 กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ AEC ด้านความร่วมมือด้านแร่ธาตุ อุตสาหกรรมพื้นฐานและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรม เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบ ชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มีอยู่เต็มและกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ได้อย่างเต็มที่ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ โดยได้ดำเนินโครงการต่างๆ ดังนี้

1.1.1 โครงการส่งเสริมการจัดหาวัตถุดิบและการลงทุนด้านเหมืองแร่ในประเทศเมียนมาร์ เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้ผู้ประกอบการไทยไปลงทุนทำเหมืองแร่หรือจัดหาวัตถุดิบแร่ในประเทศเมียนมาร์โดยการนำผู้สนใจลงทุนทำเหมืองแร่ในประเทศเมียนมาร์ไปติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น The Myanmar Investment Commission, Ministry of mines, Mining Enterprises, DICA หอการค้า สมาคมด้านแร่ และมหาวิทยาลัย เป็นต้น รวมถึงศึกษางานที่ทำเรือลำเลียงซึ่งเป็น Logistic ที่สำคัญในอนาคต และศึกษางานที่เหมืองเฮนด้าซึ่งเป็นเหมืองดีบุกขนาดใหญ่ที่ดำเนินการทำเหมืองโดยผู้ประกอบการไทย เพื่อสร้างสายสัมพันธ์และเพิ่มโอกาสในการลงทุนทำเหมืองแร่หรือจัดหาวัตถุดิบแร่ โดยมีผู้ประกอบการสนใจร่วมเดินทางจำนวน 16 ราย

1.1.3 โครงการพัฒนาระบบการจัดการโลจิสติกส์อุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจชายแดน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับธุรกิจการค้าในเขตชายแดน ทั้งภาคอุตสาหกรรม และการบริการโลจิสติกส์

1.1.4 โครงการดูแล ปรับปรุง และพัฒนาเพิ่มเติมระบบออกใบอนุญาตส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักรและใบอนุญาตนำเข้าในราชอาณาจักร เพื่อพัฒนาระบบการเชื่อมโยงการออกใบอนุญาตแบบบูรณาการเบ็ดเสร็จเพียงจุดเดียว โดยการพัฒนาและปรับปรุงระบบ Single Window เพิ่มเติมให้ครอบคลุมครบทุกชนิดแร่ ทั้งแร่ควบคุมการส่งออกนอกราชอาณาจักรและแร่ควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักร รวม 14 ชนิดแร่ เพื่อการรองรับและเชื่อมโยงกับระบบ National Single Window ของกรมศุลกากร

1.2 การประชุมและกิจกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

1.2.1 การประชุม Liaison Officials' Meeting of China-ASEAN Cooperation Forum ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 14 - 16 พฤศจิกายน 2556 ณ กรุงเนปีตอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

1.2.2. การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแร่ธาตุอาเซียน ครั้งที่ 13 (13th ASOMM) และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแร่ธาตุอาเซียน+3 (จีน ญี่ปุ่น เกาหลี) ครั้งที่ 6 (6th ASOMM+3) ระหว่างวันที่ 26 - 29 พฤศจิกายน 2556 ณ กรุงจาการ์ต้า สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

1.2.3 การประชุมความร่วมมือและแลกเปลี่ยนด้านเหมืองแร่จีน-อาเซียน ครั้งที่ 5 หรือ 2014 China-ASEAN Mining Cooperation Forum and Exhibition หรือ 2014 (5th) Mining Forum ระหว่างวันที่ 8 - 11 พฤษภาคม 2557 ณ นครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน

1.2.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ Tin and Industrial Minerals Processing ระหว่างวันที่ 3-5 มิถุนายน 2557 ณ เมือง Pangkal Pinang สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

1.2.5 การฝึกอบรม Environment Protection for Mining & Mining Project จัดโดย China-ASEAN Mining Cooperation Forum Secretariat (CAMCF) ระหว่างวันที่ 14 กรกฎาคม - 28 สิงหาคม 2557 ณ นครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน

1.2.6. การประชุม The 11th ASOMM Working Groups Meetings ระหว่างวันที่ 25-28 สิงหาคม 2557 ณ เสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา

1.2.7 การสัมมนา Mining Business and investment Opportunities of Rare Earth Minerals และการสัมมนา Reclamation, Mine Closer and Minerals Conservation จัดโดย กระทรวงพลังงานและทรัพยากรแร่ อินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 10-11 กันยายน 2557 ณ Yogyakarta สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

2. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) ได้ดำเนินการส่งผู้แทน

เข้าร่วมการประชุม The 5th Meeting of APEC Ministers Responsible for mining (MRM5) และการประชุม 8th APEC Mining Task Force Meeting (MTF8) ระหว่างวันที่ 24 - 28 มิถุนายน 2557 ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

3. ความตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement) ปัจจุบันประเทศไทยได้จัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีในระดับทวิภาคีแล้ว จำนวน 6 ฉบับ คือ ความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย ไทย-นิวซีแลนด์ ไทย-ญี่ปุ่น ไทย-จีน ไทย-อินเดีย ไทย-เปรู และได้จัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีในระดับภูมิภาคภายใต้กรอบอาเซียนแล้ว จำนวน 5 ฉบับ คือ อาเซียน-ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อาเซียน-จีน อาเซียน-ญี่ปุ่น อาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี และอาเซียน-อินเดีย โดยในความตกลงเขตการค้าเสรีทุกฉบับ ไทยเปิดเสรีการค้าและการลงทุนภาคเหมืองแร่ทั้งหมด และขณะนี้ อยู่ระหว่างเตรียมการกำหนดทำที่เจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีจำนวน 2 ฉบับ คือ ความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป และความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมเตรียมการและกำหนดทำที่เจรจาทั้งสองกรอบความตกลงฯ

4. ความร่วมมืออื่น ๆ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้เข้าร่วมการประชุมและดำเนินกิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ดำเนินการส่งเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่โครงการฝ่ายไทย ณ สำนักงานภูมิภาค UNIDO ประจำกรุงเทพฯ สำหรับปีงบประมาณ 2557

4.2 การประชุม 49th CCOP Annual Session เพื่อประสานความร่วมมือในด้านการสำรวจทรัพยากรธรณีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างวันที่ 20 - 26 ตุลาคม 2556 ณ เซนได ประเทศญี่ปุ่น

4.3 ส่งผู้แทนเข้ารับการฝึกอบรมภายใต้ความร่วมมือกับ Mine Reclamation Corporation: MIRECO ในหัวข้อ Training Program for Strengthening Cooperation in Coal industry ระหว่างวันที่ 17 - 30 พ.ย. 2556 ณ สาธารณรัฐเกาหลี

4.4 ให้การต้อนรับการเยือนของคณะผู้แทนกรมพลังงานและแร่สหภาพรัฐเทนซาเนีย จำนวน 2 คน ในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2556

4.5 ให้การต้อนรับการเยือนของคณะ Embassy Connections Canada จำนวน 5 คน ในวันที่ 23 พฤษภาคม 2557

4.6 การประชุม Workshop on Geological Mapping and Mineral Information System จัดโดย JICA ระหว่างวันที่ 3 - 16 สิงหาคม 2556 ณ ประเทศญี่ปุ่น

4.7 การฝึกอบรม Training Course on Geological Mapping Capacity Building for ASEAN Member States ครั้งที่ 5 จัดโดย China Geological Survey ร่วมกับ CCOP ระหว่างวันที่ 4 - 26 สิงหาคม 2557 ณ นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

4.8 ให้การต้อนรับการเยือนของคณะผู้แทนกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง ราชอาณาจักรกัมพูชา จำนวน 6 คน ในวันที่ 16 - 17 กันยายน 2557

4.9 การประชุมหารือระหว่างสมาคมการค้าจีน-ไทย และกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อประสานสนับสนุนและส่งเสริมการค้าการลงทุนจากจีน ในวันที่ 28 สิงหาคม 2557 ณ โรงแรมโซฟิเทล โส กรุงเทพมหานคร

ด้านอุตสาหกรรมพื้นฐาน

การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมโปแตช

การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมซิลิกอน

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอุตสาหกรรมพื้นฐาน

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีรีไซเคิลเพื่อการพัฒนาของเสีย
เป็นแหล่งทรัพยากรทดแทน

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานบริหารจัดการอุตสาหกรรมแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐาน เพื่อเป็นฐานการผลิตวัตถุดิบและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมรายสาขาต่างๆ โดยอุตสาหกรรมพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากแร่

และอุตสาหกรรมผลิตวัตถุดิบ/วัตถุดิบทดแทน รวมถึงอุตสาหกรรมรีไซเคิล ซึ่งที่ผ่านมา กพร. ได้ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมพื้นฐานที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการนำวัสดุเหลือใช้หรือของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพื่อเป็นแหล่งทรัพยากรทดแทนให้แก่ภาคอุตสาหกรรม โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ดังนี้

การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมโปแทช

แร่โปแทชเป็นวัตถุดิบที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับอุตสาหกรรมปุ๋ยเคมี เนื่องจาก มีธาตุที่เป็นส่วนประกอบหลักในปุ๋ยเคมี ซึ่งประกอบด้วยไนโตรเจน (N) ฟอสเฟต (P) และโปแทสเซียม (K) นอกจากนี้ยังเป็นวัตถุดิบในการผลิตสบู่ ผงซักฟอก และยารักษาโรค ปัจจุบันทั่วโลกสามารถผลิตแร่โปแทชได้ประมาณ 50 ล้านตันต่อปี โดยแคนาดา เบลารุส และรัสเซีย มีปริมาณการผลิตรวมกันประมาณ 2 ใน 3 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ส่วนที่เหลือ ได้แก่ เยอรมนี สหรัฐอเมริกา อังกฤษ สเปน อิสราเอล จอร์แดน จีน ชิลี และบราซิล

ปริมาณการผลิตแร่โปแทชเกือบร้อยละ 50 เป็นการผลิตเพื่อรองรับความต้องการของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียที่มีความต้องการแร่โปแทชสูงถึง 24 ล้านตันต่อปี โดยจีนมีความต้องการเฉลี่ย 12 ล้านตันต่อปี อินเดียมีความต้องการเฉลี่ย 7 ล้านตันต่อปี และกลุ่มประเทศอาเซียนมีความต้องการเฉลี่ย 5 ล้านตันต่อปี สำหรับประเทศไทยมีความต้องการเฉลี่ย 1 ล้านตันต่อปี ซึ่งต้องนำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมด คิดเป็นมูลค่าการนำเข้า 15,000 ล้านบาทต่อปี เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีการผลิตแร่โปแทชในประเทศ

หากมีการพัฒนาอุตสาหกรรมโพแทชในประเทศไทยเพื่อนำมาใช้ประโยชน์เพียงร้อยละ 30 ของปริมาณสำรองแร่ที่มีอยู่ จะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนมหาศาลแก่ประเทศ ซึ่งนอกจากจะสามารถทดแทนการนำเข้า แร่โพแทช จากต่างประเทศได้ทั้งหมด ยังสามารถตอบสนองความต้องการแร่โพแทชของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย ได้ด้วย อย่างไรก็ตาม โครงการอุตสาหกรรมโพแทชเป็นโครงการขนาดใหญ่ การดำเนินโครงการ จะส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับโครงการเป็นจำนวนมาก กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้ให้ความสำคัญกับพัฒนา อุตสาหกรรมโพแทชด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ได้ดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการลงทุน โดยการให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่สนใจขออาชญาบัตรเพื่อสำรวจ รวมจำนวน 6 ราย นอกจากนี้ยังให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา ทั้งทางด้านเทคนิค วิศวกรรม เศรษฐศาสตร์ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการ แก่ผู้ยื่นคำขออนุญาต ประทานบัตรทำเหมืองแร่โพแทช จำนวน 3 ราย คือ

(1) บริษัท เหมืองแร่โปแตชอาเซียน จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นโครงการเหมืองแร่โพแทชอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ มูลค่าการลงทุนรวม 40,000 ล้านบาท กำลังการผลิต 1.1 ล้านตันต่อปี ปริมาณสำรองแร่โพแทชที่สามารถผลิตได้ในแหล่งดังกล่าวประมาณ 17.33 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 180,000 ล้านบาท

(2) บริษัท เอเชีย แปซิฟิก โปแตช จำกัด ซึ่งเป็นโครงการเหมืองแร่โพแทชจังหวัดอุดรธานี มูลค่าการลงทุนรวม 30,000 ล้านบาท กำลังการผลิต 2 ล้านตันต่อปี ปริมาณสำรองแร่โพแทชที่สามารถผลิตได้ในแหล่งดังกล่าวประมาณ 36.37 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 360,000 ล้านบาท

(3) บริษัท ไทยคาลิ จำกัด ซึ่งเป็นโครงการเหมืองแร่โพแทชอำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา มูลค่าการลงทุนรวม 5,000 ล้านบาท กำลังการผลิต 100,000 ตันต่อปี ปริมาณสำรองแร่โพแทชที่สามารถผลิตได้ในแหล่งดังกล่าวประมาณ 2.15 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 20,000 ล้านบาท

หากทั้ง 3 โครงการได้รับความเห็นชอบประทานบัตรและดำเนินการผลิต จะส่งผลให้ประเทศไทยสามารถผลิตแร่โพแทชได้เฉลี่ยประมาณ 3 ล้านตันต่อปี ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจไม่น้อยกว่า 30,000 ล้านบาทต่อปี

การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมซิลิกอน

อุตสาหกรรมซิลิกอนเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากแร่ควอตซ์ (SiO_2) และเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการสร้างความมั่นคงด้านพลังงานที่ได้รับการยอมรับจากประชาชน เนื่องจากซิลิกอน (Si) ที่มีความบริสุทธิ์สูง 99.9999% หรือซิลิกอนเกรดแสงอาทิตย์ (Solar grade silicon) เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตเซลล์แสงอาทิตย์ วงจรรวมหรือไอซี (Integrated circuits, IC) และสายใยแก้วนำแสง ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแหล่งแร่ควอตซ์ที่มีคุณภาพสูง (SiO_2 99.2%) ที่เป็นวัตถุดิบที่สำคัญของอุตสาหกรรมซิลิกอน โดยมีปริมาณสำรองไม่น้อยกว่า 25 ล้านตัน ปัจจุบันมีราคาจำหน่าย 1,400–1,500 บาทต่อตัน แต่หากนำไปผลิตเป็นซิลิกอนที่มีความบริสุทธิ์สูง 99.9999% (Solar grade silicon) จะมีราคาจำหน่ายสูงถึง 25,000–30,000 เหรียญสหรัฐต่อตัน หรือ 750,000–900,000 บาทต่อตัน ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีอุตสาหกรรมผลิต Solar grade silicon ในประเทศ มีเพียงผู้ประกอบการผลิตซิลิกอนเกรดโลหะกรรม (Metallurgical grade silicon (96–99% Si)) จากแร่ควอตซ์ จำนวน 2 ราย โดยซิลิกอนเกรดโลหะกรรมที่ผลิตได้จะใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมหล่อโลหะผสมอะลูมิเนียม (Aluminum alloys) สำหรับผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมเคมีสำหรับผลิตซิลิโคน และอุตสาหกรรมซิลิกอนเกรดแสงอาทิตย์ (Solar grade silicon) โดยมีราคาจำหน่าย 1,500–2,000 เหรียญสหรัฐต่อตัน หรือ 45,000–60,000 บาทต่อตัน

ดังนั้น กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) จึงได้ดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมซิลิกอน เพื่อเพิ่มมูลค่าแร่ควอตซ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ ด้วยการนำไปผลิตเป็น Solar grade silicon เพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตเซลล์แสงอาทิตย์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การผลิตพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์มีต้นทุนลดลง สามารถแข่งขันได้กับการผลิตไฟฟ้าประเภทอื่นๆ สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) ได้ดำเนินงาน “โครงการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตซิลิกอนความบริสุทธิ์สูงจากแร่ควอตซ์ เพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์” เพื่อศึกษา ทดลองในระดับห้องปฏิบัติการ (Lab scale) เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต Solar grade silicon ในประเทศไทย รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้เบื้องต้นในการพัฒนา/ขยายผลเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต Solar grade silicon ในระดับโรงงานต้นแบบ (Pilot scale) เพื่อให้เกิดการลงทุนตั้งโรงงานผลิต Solar grade silicon ในเชิงพาณิชย์ ในประเทศไทย โดยประสบความสำเร็จในการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ในการผลิต Solar grade silicon ในระดับห้องปฏิบัติการ และจากการประเมินความเป็นไปได้เบื้องต้น พบว่า มีความเป็นไปได้ในการขยายผลเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต Solar grade silicon ในระยะต่อไป

2) ได้ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนตั้งโรงงานผลิต Solar grade silicon ในประเทศไทย โดยปัจจุบันมีนักลงทุนที่สนใจตั้งโรงงานผลิต Solar grade silicon ในประเทศไทย 2 ราย ได้แก่ บริษัท โซลาร์ ซินเนอร์ยี จำกัด และบริษัท ซีก้า นิว แมททีเรียลส์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งขณะนี้บริษัท โซลาร์ ซินเนอร์ยี จำกัด ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อผลิต Solar grade silicon จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแล้ว ขณะที่บริษัท ซีก้า นิว แมททีเรียลส์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้ตั้งโรงงานผลิต Metallurgical grade silicon จากแร่ควอตซ์แล้ว และในอนาคตอาจขยายการลงทุนผลิต Solar grade silicon หากมีแหล่งวัตถุดิบที่เป็นแหล่งแร่ควอตซ์คุณภาพสูงขนาดใหญ่รองรับอย่างเพียงพอ ซึ่งคุณภาพของแหล่งแร่ควอตซ์จะส่งผลโดยตรงต่อต้นทุนการผลิตให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

3) ได้แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งแร่ควอตซ์ เพื่อบริหารจัดการลงทุนผลิตซิลิกอนเกรดแสงอาทิตย์ ในประเทศไทย ตามคำสั่งกระทรวงอุตสาหกรรมที่ 172/2557 ลงวันที่ 2 กันยายน 2557 เพื่อศึกษารายละเอียดและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแหล่งแร่ควอตซ์ เพื่อบริหารจัดการลงทุนผลิตซิลิกอนเกรดเซลล์แสงอาทิตย์ในประเทศไทย โดยพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนผลิตซิลิกอนเกรดเซลล์แสงอาทิตย์ในประเทศไทย เพื่อให้การผลิตพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์ในประเทศมีต้นทุนลดลง สามารถแข่งขันได้ในตลาดอาเซียน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมไทย

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 กพร. มีแผนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) ศึกษาและสำรวจแหล่งแร่ควอตซ์ตะโกปิดทอง อำเภอสามโก้ จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นแหล่งแร่ควอตซ์คุณภาพสูงที่มีศักยภาพสูงสุดของประเทศ มีปริมาณสำรองแร่ควอตซ์คุณภาพสูงกว่า 16 ล้านตัน เพื่อตรวจสอบและจัดทำรายละเอียดของพื้นที่ศักยภาพแหล่งแร่ควอตซ์ตะโกปิดทอง

2) จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งแร่ควอตซ์ตะโกปิดทอง เพื่อรองรับการลงทุนผลิต Solar grade silicon โดยประสานความร่วมมือกับนักลงทุนที่สนใจตั้งโรงงานผลิต Solar grade silicon และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ มูลค่าทางเศรษฐกิจที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หากมีการลงทุนผลิต Solar grade silicon ในประเทศไทย มีดังนี้

1) เกิดรายได้แก่ประเทศเป็นจำนวนมหาศาล เฉพาะแหล่งตะโกปิดทองแหล่งเดียว หากนำแร่ควอตซ์ที่มีอยู่กว่า 16 ล้านตันมาผลิตเป็น Solar grade silicon จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศได้ถึง 3.4- 4.0 ล้านล้านบาท

2) เกิดความมั่นคงด้านพลังงานที่ได้รับการยอมรับจากประชาชน ลดการพึ่งพาการนำเข้าเชื้อเพลิงฟอสซิลเพื่อผลิตเป็นพลังงานและพลังงานไฟฟ้า ลดการนำเข้าวัตถุดิบในการผลิตเซลล์แสงอาทิตย์

3) ประชาชนทุกคนทั่วทั้งประเทศมีพลังงานไฟฟ้าใช้ได้อย่างเท่าเทียมกัน เกิดการกระจายรายได้และความเจริญทั่วทุกภูมิภาค ซึ่งหากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทั่วประเทศที่มีประมาณ 7,000 แห่ง ติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์กำลังการผลิตไฟฟ้าสูงสุดขนาด 10 เมกะวัตต์ ซึ่งสามารถผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้าได้ 2 เมกะวัตต์ จะสามารถผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้าได้ 14,000 เมกะวัตต์ หรือคิดเป็น 40% ของกำลังการผลิตไฟฟ้าสูงสุดในประเทศไทยปี 2556 ที่มีกำลังผลิตไฟฟ้ารวมประมาณ 33,300 เมกะวัตต์ ขณะที่ใช้แร่ควอตซ์เพียง 1.2 ล้านตัน ในการผลิต Solar grade silicon สำหรับผลิตแผงเซลล์แสงอาทิตย์ขนาดกำลังการผลิตดังกล่าว (70,000 เมกะวัตต์ สำหรับการผลิตพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์ 14,000 เมกะวัตต์) และหากมีการบำรุงรักษาแผงเซลล์แสงอาทิตย์ที่ดีจะสามารถใช้งานได้ 15-20 ปี

4) มูลค่าการลงทุนและการค้าเพิ่มขึ้นอย่างมากทั้งในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิตซิลิคอนจากแร่ควอตซ์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ

5) ประเทศไทยจะเป็นฐานการผลิต Metallurgical grade silicon และ Solar grade silicon รวมทั้งเซลล์แสงอาทิตย์ที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคอาเซียน สามารถรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่เป็นโลหะผสมอะลูมิเนียม อุตสาหกรรมเคมีที่ผลิตซิลิคอน และโรงไฟฟ้าแสงอาทิตย์ได้

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอุตสาหกรรมพื้นฐาน

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมพื้นฐาน เพื่อตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมรายสาขา รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. 2558 โดยได้ดำเนินการ “โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิตวัตถุดิบและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต” เพื่อให้คำปรึกษาเชิงลึกและแก้ไขปัญหาด้านวิศวกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพื้นฐานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2554 โดยมีสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการและประสบผลสำเร็จในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตให้สูงขึ้นแล้ว จำนวน 80 ราย สามารถลดต้นทุนการผลิตให้แก่ภาคอุตสาหกรรมได้กว่าร้อยละ 5 ต่อราย คิดเป็นมูลค่าเพิ่มจากประสิทธิภาพการผลิตที่เพิ่มขึ้นและต้นทุนการผลิตที่ลดลงรวมกว่า 50 ล้านบาทต่อปี และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ดำเนินการ ได้แก่ อุตสาหกรรมไม้ บดย่อยหิน และอุตสาหกรรมแต่งแร่ ซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานเป็นวัตถุดิบในการผลิตเป็นจำนวนมาก โดยมีสถานประกอบการในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สตูล ระนอง และกระบี่ เข้าร่วมโครงการ จำนวน 14 ราย ผลการดำเนินงาน พบว่า ผู้ประกอบการทุกรายที่เข้าร่วมโครงการมีประสิทธิภาพการผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นมูลค่ารวมกว่า 10 ล้านบาทต่อปี

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 กพร. มีเป้าหมายที่จะเพิ่มจำนวนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการนี้อีกจำนวน 15 ราย

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีรีไซเคิล เพื่อการพัฒนาของเสียเป็นแหล่งทรัพยากรทดแทน

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรแร่ในอนาคต ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการรีไซเคิลขยะหรือของเสียเพื่อแยกสกัดแร่ และโลหะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมถึงแปรรูปเป็นพลังงานทดแทน หรือที่เรียกกันในหลายประเทศว่า “Urban mining” โดยที่ผ่านมามีตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ได้ดำเนินโครงการต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมการนำขยะหรือของเสีย รวมถึงผลพลอยได้ (หรือ By-products) จากกระบวนการผลิต กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เพื่อเป็นแหล่งทรัพยากรทดแทนโดยเฉพาะด้านแร่และโลหะ ให้แก่ภาคอุตสาหกรรม โดยอาศัยจุดแข็งของ กพร. ที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีแร่ และด้านเทคโนโลยีโลหการ ซึ่งเป็นรากฐานของเทคโนโลยีรีไซเคิล โดยดำเนินงานร่วมกับที่ปรึกษาที่เป็นผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ขยะหรือของเสียที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเฉลี่ย 40 ล้านตันต่อปี (เป็นขยะครัวเรือน 15 ล้านตันต่อปี และของเสียอุตสาหกรรม 20-25 ล้านตันต่อปี) กลายเป็นแหล่งวัตถุดิบด้านแร่ โลหะ และพลังงานทดแทน ที่สำคัญของประเทศ ซึ่งปัจจุบัน กพร. มีเทคโนโลยีรีไซเคิลต้นแบบที่สำคัญ อาทิ

- เทคโนโลยีรีไซเคิลทองคำบริสุทธิ์และทองแดงบริสุทธิ์จากกากแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์
- เทคโนโลยีรีไซเคิลเงินบริสุทธิ์จากน้ำยาล้างฟิล์มใช้แล้ว
- เทคโนโลยีรีไซเคิลทองแดงจากกากตะกอนระบบบำบัดน้ำเสียที่มีทองแดงเป็นองค์ประกอบ
- เทคโนโลยีรีไซเคิลดีบุกจากกากตะกอนระบบบำบัดน้ำเสียโรงงานชุบเคลือบผิวโลหะ
- เทคโนโลยีรีไซเคิลเหล็กจากกากตะกอนโรงงานหลอมตะกั่ว
- เทคโนโลยีรีไซเคิลนิกเกิลจากกากตะกอนระบบบำบัดน้ำเสียโรงงานชุบเคลือบผิวด้วยโลหะ (ชุบเคลือบผิวชิ้นส่วนรถยนต์)

กลุ่มที่มีองค์ประกอบหลักนิกเกิล และกลุ่มที่มีองค์ประกอบนิกเกิล โมลิบดีนัม โคบอล และทองแดง ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่มีนิกเกิลเป็นองค์ประกอบในกากตะกอนไม่เกินร้อยละ 5 โดยน้ำหนัก

โดยผลจากการดำเนินงานก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในประเทศจากการลงทุนและ/หรือการนำขยะหรือของเสียเป้าหมายที่ได้รับ การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ 130 ล้านบาทต่อปี สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) ได้มุ่งเน้นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีรีไซเคิลในเชิงพื้นที่ เพื่อพัฒนาของเสียเป็นแหล่งทรัพยากรทดแทน และนำไปสู่การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศแห่งชาติ ตามแผนปฏิบัติการด้านการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) เพื่อให้ขยะหรือของเสียที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศเป้าหมาย มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้เกือบทั้งหมดหรือทั้งหมด (Zero emission) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เป็นการดำเนินงานในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม/เขตอุตสาหกรรม จังหวัดปราจีนบุรี โดยมีเขตอุตสาหกรรม 304 อินดัสเตรียล ปาร์ค เป็นพื้นที่เป้าหมาย โดยได้ส่งเสริม พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีรีไซเคิลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งขยายผลการใช้เทคโนโลยีรีไซเคิลที่มีอยู่ของ กพร. ให้ผู้ประกอบการสามารถนำขยะหรือของเสียทั้งจากภาคอุตสาหกรรม และภาคครัวเรือนที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป้าหมายมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งขยะหรือของเสียเป้าหมายที่ดำเนินงานในปีนี้แสดง ในตารางที่ 1

2) ได้พัฒนาอุปกรณ์ต้นแบบด้านการจัดการมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นจากกระบวนการรีไซเคิลสำหรับสถานประกอบการรีไซเคิลขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยได้พัฒนาอุปกรณ์ต้นแบบสำหรับบำบัดไนโตรเจนออกไซด์ (NOx) ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการรีไซเคิลโลหะจากขยะหรือของเสียด้วยวิธีการทางโลหะวิทยา สารละลายที่ใช้กรดไนตริก (HNO₃) เป็นตัวทำละลาย เพื่อให้สถานประกอบการรีไซเคิลขนาดกลางและขนาดเล็กสามารถจัดการมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักวิชาการ และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานและสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

ทั้งนี้ คาดว่าผลจากการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จะทำให้มีอัตราการใช้ประโยชน์ขยะหรือของเสียเป้าหมาย โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นหรือมีมูลค่าเพิ่มจากการลงทุนและ/หรือการนำขยะหรือของเสียเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่กว่า 100 ล้านบาทต่อปี

ตารางที่ 1 ขยะหรือของเสียที่ได้ศึกษา รวบรวม และพัฒนาเทคโนโลยีรีไซเคิลต้นแบบในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

ประเภทขยะหรือของเสีย	ผลิตภัณฑ์ที่ได้	พัฒนาเป็นเทคโนโลยีต้นแบบ 1/	ศักยภาพการถ่ายทอดเทคโนโลยี		เทคโนโลยีในประเทศ
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
1. กากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสียโรงงานชุบเคลือบผิวชิ้นส่วนรถยนต์ที่มีองค์ประกอบนิกเกิล (นิกเกิลมากกว่าร้อยละ 8 โดยน้ำหนัก)	- นิกเกิลซัลเฟต - นิกเกิลออกไซด์		✓	✓	ไม่มี
2. น้ำเสียจากกระบวนการชุบเคลือบผิวโลหะที่ไม่ใช้ไฟฟ้าที่มีองค์ประกอบนิกเกิล (Electroless Nickel Plating)	นิกเกิลออกไซด์	✓	✓	✓	ไม่มี
3. น้ำเสียจากกระบวนการชุบเคลือบผิวโลหะที่มีองค์ประกอบโครเมียม	โครเมียม +6 สำหรับใช้เป็นวัตถุดิบในกระบวนการชุบใหม่		✓		ไม่มี
4. ตัวทำละลาย (Solvent) ที่ปนเปื้อนสารอันตราย	ตัวทำละลาย		✓		มีแต่ไม่แพร่หลาย
5. เถ้าลอย	Geopolymer สำหรับงานก่อสร้าง		✓		ไม่มี
6. เศษร็อกวูล (Rock wool)	วัสดุเสริมแรง Asphalt (ยางมะตอย)	✓	✓	✓	ไม่มี
7. เศษไฟเบอร์กลาส	- น้ำมัน - ไยแก้ว (วัตถุดิบในการผลิตแก้วและกระจก)		✓		ไม่มี
8. จอแอลอีดี (LED) ใช้งานแล้ว	โลหะและสารประกอบแกเลเลียม		✓		ไม่มี

หมายเหตุ 1/ การพัฒนาเทคโนโลยีต้นแบบ โดยศึกษาทดลองเทคโนโลยีรีไซเคิลใน Lab scale และ Pilot scale เพื่อพิสูจน์ความเป็นไปได้ทางเทคโนโลยีและสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุน/ผู้ประกอบการเพื่อผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์ของเสียเป้าหมายในเชิงพาณิชย์ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณจึงไม่สามารถดำเนินการศึกษาทดลองพิสูจน์เทคโนโลยีรีไซเคิลของเสียได้ทุกชนิด

ด้านโลจิสติกส์อุตสาหกรรม

การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานภาคอุตสาหกรรม

การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานภาคอุตสาหกรรม

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบโลจิสติกส์อุตสาหกรรม ตามยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการพัฒนาาระบบโลจิสติกส์อุตสาหกรรม (พ.ศ. 2555-2559) สามารถพัฒนาสถานประกอบการทั้งสิ้น 538 ราย ลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์คิดเป็นมูลค่า 4,286.79 ล้านบาท พัฒนาคูशलกร 9,081 คน และพัฒนาการเชื่อมโยงโซ่อุปทานจำนวน 28 โซ่อุปทาน

1. การสร้างความเป็นมืออาชีพด้านการจัดการโลจิสติกส์ในสถานประกอบการของภาคอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

1.1 ให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ภายในองค์กร ให้กับผู้ประกอบการในกลุ่มอาหาร ปิโตรเคมีและพลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ยางพารา ขนส่ง การแพทย์ เหมืองแร่* และSMEs ในพื้นที่ภาคเหนือ กลาง ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ รวมจำนวน 226 ราย ส่งผลให้สถานประกอบการมีต้นทุนด้านโลจิสติกส์ลดลงคิดเป็นมูลค่า 3,616.91 ล้านบาท

1.2 พัฒนาให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและบุคลากรภาคอุตสาหกรรม โดยการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึงเพิ่มพูนประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน ได้แก่ (1) ฝึกอบรมหลักสูตรการสร้างนักจัดการโลจิสติกส์ และซัพพลายเชนมืออาชีพระดับสากลภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 450 คน (2) ฝึกอบรมหลักสูตรการสร้างที่ปรึกษาด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อพัฒนาเป็นเครือข่ายที่ปรึกษาด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชน จำนวน 40 คน

* อุตสาหกรรมแร่ 3 ราย ได้แก่ 1. เหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย 2. หจก.ทุ่งนัยศิลาทอง และ 3. หจก.ดินขาว ลำปาง

คิดเป็นมูลค่าต้นทุนด้านโลจิสติกส์ที่ลดได้รวมประมาณ 1,577 ล้านบาท

(3) ประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) สัณจรวบรวบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ภายในองค์กร และเพิ่มพูนประสบการณ์จากการศึกษาดูงานด้าน โลจิสติกส์ รวม 10 ครั้ง ในพื้นที่ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง จำนวน 754 คน และ (4) บรรยายพิเศษด้านโลจิสติกส์ (Logistics' Showcase) การอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน และการอบรมสารสนเทศด้าน โลจิสติกส์ ให้กับบุคลากรภาคอุตสาหกรรมและผู้สนใจกว่า 7,800 คน

1.3 ให้คำปรึกษาการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เป็นมาตรฐานและการนำระบบสารสนเทศสำหรับการวางแผนทรัพยากรทางธุรกิจขององค์กร (ERP) มาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้กับ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ปิโตรเคมีและพลาสติก ชิ้นส่วนยานยนต์ และอื่นๆ รวมจำนวน 25 ราย ทำให้สถานประกอบการสามารถเพิ่มศักยภาพการวางแผนแบบบูรณาการข้อมูล และส่งผลให้สามารถลดต้นทุนด้าน โลจิสติกส์คิดเป็นมูลค่า 318.07 ล้านบาท

1.4 ส่งเสริมการใช้แนวทางและเครื่องมือการจัดการ ที่ดีเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(1) จัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ ของภาคอุตสาหกรรมตามกลุ่มอุตสาหกรรม ISIC จำนวน 24 กลุ่ม 88 หมวดย่อย จำนวน 27 ตัวชี้วัด สำหรับใช้เป็นประเมินประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์และเกณฑ์เทียบวัดสมรรถนะ (Benchmark) และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการประกอบการตามกิจกรรมโลจิสติกส์ 9 กิจกรรม ในมิติด้านต้นทุน เวลา และความน่าเชื่อถือ ซึ่งผู้ประกอบการที่สนใจสามารถสมัครลงทะเบียน ใช้งานระบบได้ที่ <http://lpi.dpim.go.th>

(2) จัดทำชุดเครื่องมือพัฒนาและสนับสนุนการเรียนรู้ระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานอย่างต่อเนื่อง ด้วยตนเองในรูปแบบบทเรียนออนไลน์ (e-Learning) ที่ www.logistics.go.th/e-learning และสื่อวีดิทัศน์อิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมทดสอบความรู้ออนไลน์ในระบบ e-Learning Supply Chain Logistics เพื่อรับเกียรติบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรม และกิจกรรมแข่งขันทดสอบความรู้ (e-learning Contest)

(3) จัดทำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และบทเรียนประสบการณ์ (Lesson Learned) ที่ได้จากสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการต่างๆ เพื่อเผยแพร่ และขยายผลให้กับสถานประกอบการอื่น นอกจากนี้ ได้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านโลจิสติกส์โดยใช้สื่อต่างๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ จุลสาร Logistics Forum เว็บไซต์ www.industry4u.com และ <http://logistics.dpim.go.th>

1.5 เชิดชูเกียรติแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่มีการจัดการโลจิสติกส์ดีเด่นเพื่อจูงใจให้สถานประกอบการที่สามารถบริหารจัดการโลจิสติกส์ให้ก้าวขึ้นสู่ความเป็นเลิศพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ประกอบการรายอื่น โดยการมอบรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น (The Prime Minister's Industry Award) ประจำปี 2557 ประเภทการจัดการโลจิสติกส์ ซึ่งนายกรัฐมนตรี เป็นผู้มอบรางวัล มีสถานประกอบการที่ได้รับรางวัล จำนวน 1 ราย ได้แก่ บริษัทไดกิ้น อินดัสทรีส์ (ประเทศไทย) จำกัด

นอกจากนี้ยังให้การวินิจฉัยและคำปรึกษาแนะนำการปรับปรุงการจัดการโลจิสติกส์ให้กับสถานประกอบการรายอื่นที่สมัครเพื่อรับรางวัล ฯ อีกด้วย

1.6 ยกระดับศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อรองรับการเปิดเสรี AEC ได้แก่ (1) ยกระดับศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของกลุ่มวิสาหกิจผู้ผลิตสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และอาหารเพื่อเป็นฐานการผลิตของ AEC จำนวน 12 ราย และ (2) พัฒนาระบบการจัดการโลจิสติกส์อุตสาหกรรมให้กับสถานประกอบการกลุ่มสินค้านำเข้าส่งออกเป้าหมาย จำนวน 12 ราย ในเขตเศรษฐกิจชายแดน 3 เขต ประกอบด้วย สถานประกอบการกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค พื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์ บริเวณด่านแม่สอด จังหวัดตาก กลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน พื้นที่ชายแดนไทย-ลาว บริเวณด่านหนองคาย จังหวัดหนองคาย และกลุ่มอาหารสัตว์และวัตถุดิบ พื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณด่านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

2 . การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยธุรกิจในโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรม

2.1 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการในโซ่อุปทาน โดยการให้คำปรึกษาแนะนำสถานประกอบการในโซ่อุปทาน จำนวน 3 โซ่อุปทาน รวม 10 ราย ในการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Supply Chain) การประเมินปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Carbon Footprint) การเก็บข้อมูลวิเคราะห์บัญชีรายการด้านสิ่งแวดล้อม และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Life Cycle Impact Assessment: LCIA) เพื่อประกอบการยื่นขอการรับรองฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์

2.2 ส่งเสริมการใช้และเชื่อมโยงระบบ Backhauling เพื่อลดสัดส่วนการวิ่งรถเที่ยวเปล่าและต้นทุนการขนส่ง สินค้าของเครือข่ายผู้ให้บริการขนส่งและโลจิสติกส์ โดยจัดทำและพัฒนาระบบการบริหารจัดการขนส่ง (Transportation Management System: TMS) และระบบ Backhauling เพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลรถเที่ยวเปล่าหรือสินค้ารอส่งที่เกิน ศักยภาพของผู้ให้บริการขนส่งและโลจิสติกส์ ผ่านทาง www.thaibackhaul.net ให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคใต้ จำนวน 64 ราย

2.3 สร้างเครื่องมือและส่งเสริมกลไกให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ประกอบการในโซ่อุปทาน โดยการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรฐานภาษา ebXML ระหว่าง องค์กรในโซ่อุปทานให้กับสถานประกอบการจำนวน 6 โซ่อุปทาน รวม 33 ราย ส่งผลให้สถานประกอบการที่เข้าร่วม โครงการสามารถลดขั้นตอน ต้นทุน เวลา และปริมาณสินค้าคงคลัง รวมถึงเพิ่มความถูกต้องด้านการทำธุรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นมูลค่า 14.87 ล้านบาท

2.4 ส่งเสริมการพัฒนาระบบงานมาตรฐานของโครงข่ายธุรกิจระดับโซ่อุปทาน ได้แก่ (1) ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาการนำระบบการจัดการความปลอดภัยในโซ่อุปทานไปใช้ในสถานประกอบการตามมาตรฐานระบบการจัดการ ความปลอดภัยสำหรับโซ่อุปทาน พร้อมทั้งทดสอบด้วยการ internal audit และการวางแผนเพื่อการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management: BCM) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้กับสถานประกอบการจำนวน 15 ราย ส่งผลให้สถานประกอบการมีระบบการจัดการสำหรับโซ่อุปทานตั้งแต่กระบวนการขนส่ง จัดเก็บ และกระจายสินค้าไปถึงลูกค้า ที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพตลอดทั้งกระบวนการสอดคล้องตามมาตรฐาน ISO 28000 และ (2) พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ ของอุตสาหกรรมอาหาร เพื่อเพิ่มระดับความน่าเชื่อถือด้านสุขอนามัยของสินค้าและการขยายตลาดเอเชียและสหภาพ ยุโรป เพื่อการส่งออก โดยนำร่องให้กับกลุ่มสถานประกอบการในโซ่อุปทานอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 3 โซ่อุปทาน 12 ราย และ (3) จัดทำร่างมาตรฐานอุปกรณ์ เครื่องมือ และข้อมูลด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับ มาตรฐานระดับสากล จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) มาตรฐานอุปกรณ์แท่นรองรับแบบกล่อง 2) มาตรฐานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับสื่อคีย์คอนเทนเนอร์ 3) มาตรฐานการประยุกต์ใช้ RFID สำหรับอุปกรณ์ขนถ่ายแบบหมุนเวียน และ 4) มาตรฐานการประยุกต์ใช้ RFID สำหรับหน่วยการขนส่ง พร้อมทั้งให้คำปรึกษาด้านมาตรฐานกระบวนการรักษาความปลอดภัย (Authorized Economic Operator: AEO) และมาตรฐานอุปกรณ์ เครื่องมือ และข้อมูลแก่ผู้ประกอบการ เพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานและระบบการจัดการโลจิสติกส์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล จำนวน 10 ราย

3. การสนับสนุนให้เกิดปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่

3.1 พัฒนาโซ่อุปทานอุตสาหกรรมอาหารด้วยระบบใช้ความเย็นและบรรจุภัณฑ์ ให้กับสถานประกอบการและ องค์กรระดับท้องถิ่น เช่น สหกรณ์ สมาคม ชมรมในท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดเชื่อมโยง SMEs รวมทั้งธุรกิจผู้รวบรวมและแปรรูปสินค้าเกษตรใน 5 ภูมิภาค จำนวน 24 ผลิตภัณฑ์ 10 โซ่อุปทาน

3.2 ส่งเสริมการใช้ระบบการวางแผนกระจายสินค้าและวัตถุดิบ (Distribution Requirement Planning : DRP) และ ระบบบริหารจัดการคลังสินค้า (Warehouse Management System: WMS) ในการสนับสนุนงานด้านโลจิสติกส์ โดยการให้คำปรึกษา การปรับปรุงกระบวนการทำงานและทาง เลือกในการเตรียมความพร้อมการใช้โปรแกรมระบบ DRP และระบบ WMS ที่เหมาะสม ให้กับสถานประกอบการจำนวน 25 ราย ส่งผลให้การจัดการคลังสินค้าเกิดประสิทธิภาพด้านต้นทุนเวลา และความถูกต้องในการรับเก็บ และจ่ายวัตถุดิบ สินค้าสำเร็จรูป และอะไหล่ คิดเป็นมูลค่า 193.00 ล้านบาท

3.3 พัฒนาระบบการออกหนังสือรับรองเพื่อรองรับการเชื่อมโยงผ่านระบบ National Single Window สำหรับอุตสาหกรรม ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมแร่

3.4 สนับสนุนเชื่อมโยง SMEs เข้าสู่ระบบ Supply Chain เพื่อเพิ่มขีดความสามารถอย่างยั่งยืน จำนวน 6 โซ่อุปทาน 30 ราย ส่งผลให้เกิดการสร้างและพัฒนาเครือข่าย ในระบบโซ่อุปทานของแต่ละอุตสาหกรรม รวมถึงกระบวนการวางแผน และการบริหารจัดการโลจิสติกส์ ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นมูลค่า 112.70 ล้านบาท

3.5 พัฒนาศูนย์บริการโลจิสติกส์สำหรับการใช้งานเหล็กและวัสดุก่อสร้างอื่นๆ ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง พร้อมทั้งให้คำปรึกษา ด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ย้อนกลับของของเสียอุตสาหกรรมก่อสร้างแก่สถานประกอบการ นาร่อง จำนวน 15 ราย

การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.

แร่เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอุตสาหกรรมแร่ถือเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำที่มีความสำคัญต่อภาคอุตสาหกรรมในการผลิต แต่เนื่องจากแร่เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดและไม่สามารถสร้างทดแทนได้ การนำทรัพยากรแร่มาใช้จึงต้องคำนึงถึงผลประโยชน์อย่างคุ้มค่า ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ลดความขัดแย้งในสังคม และกระจายประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม รัฐจึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่อย่างบูรณาการ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 เป็นกฎหมายหลักในการควบคุม กำกับดูแล การดำเนินการเกี่ยวกับแร่ สถานการณ์ในขณะตรากฎหมายฉบับนี้มีความแตกต่างกับสถานการณ์ปัจจุบัน แม้จะมีการแก้ไขปรับปรุงหลายครั้งแต่ยังมีข้อจำกัดในการบังคับใช้ โดยเฉพาะบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2510 ไม่สามารถบังคับใช้กับแร่ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. 2509 ซึ่งมีความซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 กล่าวคือ วิธีการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 แต่การกำหนดพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. 2509 ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการบังคับใช้

กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ จึงดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยสาระสำคัญของร่างฯ ประกอบด้วย

1. รวมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 และพระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. 2509 ไว้ในฉบับเดียวกัน พร้อมทั้งแก้ไขให้เหมาะสมกับภาวะปัจจุบัน
2. กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตการควบคุมกำกับดูแลการทำเหมืองกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองที่เหมาะสมกับขนาดของเหมือง ส่งเสริมให้องค์ปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่
3. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่หรือปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตประทานบัตรเหมืองแร่แต่ละประเภทแล้วแต่กรณีรวมทั้งกำหนดให้จัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ทำเหมืองเพื่อเยียวยาสิ่งแวดล้อมและผู้ได้รับผลกระทบ
4. กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับ ดูแลแร่ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกแร่นอกราชอาณาจักร การจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ ผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษแก่รัฐ และกลไกทางกฎหมายรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. แล้วเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2557 ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของกฤษฎีกา เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาและประกาศใช้ต่อไป

ส่วนที่ ๕

กิจกรรมในรอบปี

พลอยประจำเดือนเกิด C

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้นำผ้าพระกฐินพระราชทานประจำปีพุทธศักราช 2557 ไปทอดถวาย ณ วัดช่องลม ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี โดยมีนายจักรมณฑ์ ผาสุกวานิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ซึ่งในพิธีดังกล่าว นายสุรพงษ์ เชียงทอง รักษาการแทนอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ และคณะผู้บริหาร กพร. ได้เข้าร่วมพิธีดังกล่าวด้วย เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2557

นายจักรมณฑ์ ผาสุกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และคณะ ได้เดินทางมาตรวจเยี่ยมและรับฟังบรรยายสรุปงานของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ พร้อมทั้งให้โอวาทและนโยบายในการดำเนินงานแก่ผู้บริหาร เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2557 ณ ห้องประชุม ชั้น 1 กพร.

นางอรรชกา สีบุญเรือง ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม และคณะ ตรวจเยี่ยมและรับฟังบรรยายสรุปงานของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ พร้อมทั้งมอบนโยบายในการดำเนินงานให้แก่ผู้บริหาร กพร. เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2557 ณ ห้องประชุม ชั้น 1 กพร.

การสัมมนา Industrial Supply Chain Logistics Conference 2014
ระหว่างวันที่ 2-3 ธันวาคม 2557
ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพฯ

นายจักรมณท์ ผาสุกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม พร้อมด้วย นายสุรพงษ์ เชียงทอง อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ และคณะ รับฟังการบรรยายและตรวจเยี่ยมบริษัท เหมืองแร่โปแตชอาเซียน จำกัด (มหาชน) ระหว่างวันที่ 6-7 มีนาคม 2558

นายจักรมณฑ์ ผาสุกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (รวอ.) นางอรรชกา สีบุญเรือง ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม พร้อมด้วย นายสุรพงษ์ เชียงทอง อธิบดี กรมอุตสาหกรรม พื้นฐานและการเหมืองแร่ (อพร.) และคณะรับฟังการบรรยาย และตรวจเยี่ยมโครงการเหมืองเกลือ บริษัท เกลือพิมาย จำกัด

นายจักรมณฑ์ ผาสุกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (รวอ.) นางอรรชกา สีบุญเรือง ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม พร้อมด้วย นายสุรพงษ์ เชียงทอง อธิบดี กรมอุตสาหกรรม พื้นฐานและการเหมืองแร่ (อพร.) และคณะ รับฟังการ บรรยายและตรวจเยี่ยมพื้นที่โครงการฟื้นฟู สภาพพื้นที่ ที่ผ่านการทำเหมืองแร่แล้ว บริษัท ดิลาสากลพัฒนา จำกัด

การเปิดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นการดำเนินการตามคำสั่งให้หยุดประกอบโลหกรรม
ของบริษัทอัครริชอร์สเซล จำกัด (มหาชน) วันพุธที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เจ้าหน้าที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ และกรมทรัพยากรธรณี เข้าร่วมประชุม 14th ASEAN SENIOR OFFICIALS MEETING ON MINERALS (ASOMM) และ 7th ASEAN SENIOR OFFICIALS MEETING ON MINERALS PLUS THREE (ASOMM+3) ระหว่างวันที่ 20-24 ตุลาคม 2557 ณ เมืองเสียมราฐ (SIEM REAP) ราชอาณาจักรกัมพูชา

พลอยประจำเดือนเกิด

มกราคม

“ผู้ใช้ชีวิตที่ได้เกิดในเดือนมกราคม พลอยประจำเดือนเกิดของท่านคือ **ทับทิมหรือคาร์เนชั่น** ชาวกรีกคน เป็นคนที่มีความกระตือรือร้น ปรารถนา เป็นคนดื้อดั่ง มีความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น เจ้าความคิด เป็นผู้กระตือรือร้น รักความก้าวหน้า แม้จะเป็นไปอย่างช้า ๆ ก็ตาม เป็นคนหนักใจเอาเบาก็ได้ และมักจะประสบผลสำเร็จในงานที่ท่านไม่ว่าจะป็นงานใดก็ตาม ขอบทำงานตามตารางที่กำหนด มีความไม่เอียงที่จะเชื่อในสิ่งซึ่งตนเองเห็นว่าถูกต้อง พลอยคาร์เนชั่นเป็นพลอยที่มีสีหลากหลายให้เลือกได้ตามปรารถนาจัดไว้สำหรับท่านที่เกิดในเดือนมกราคมโดยเฉพาะ ไม่มีปัญหาอันใดในการเลือกสรร พลอยชนิดนี้ให้ถูกกับรสนิยมของท่าน...”

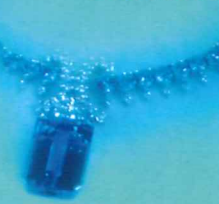
กุมภาพันธ์

“ท่านที่เกิดในเดือนกุมภาพันธ์ พลอยประจำเดือนนี้คือ **อเมทิสต์** บุคคลที่เกิดในเดือนกุมภาพันธ์ ชอบวางแผนสำหรับอนาคต มักจะไม่คิดถึงสิ่งที่ผ่านไปแล้ว ชอบการแสดงออก ท่าอะไรตามความคิดเห็นของตัวเอง ไม่ชอบเดินตามกฎเกณฑ์หรือประเพณี มีความฉลาดหลักแหลม รื่นเริง มีจุดเด่นเฉพาะ ทราบกันทั่วไป คือ เป็นบุคคลที่มีความคิดก้าวหน้า พลอยอเมทิสต์ พลอยแห่งความมั่งคั่ง ความเป็นเลิศ คือ พลอยประจำเดือนเกิดของท่านมีสีม่วงอ่อน ไปจนกระทั่งสีม่วงเข้ม มีสีแดงปนนิด ๆ เหมาะสำหรับทุกเพศทุกวัย ทุกผิวพรรณ ไม่ว่าจะนิยมนเป็นสีดาบรอนซ์ แดง หรือเทาก็ตาม...”

“**อะความารีน** คือ พลอยประจำเดือนมีนาคม ท่านที่เกิดเดือนนี้ ทราบกันว่าเป็นนักรักที่ดี เป็นคนที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย และในบางครั้งก็มีอารมณ์ฉุนเฉียว ทั้งนี้เนื่องจากเป็นคนล่องจืดล่องใจ เป็นผู้ชอบเสียสละเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ชอบทำงานที่ละเอียดอ่อน เช่น งานทางด้านการศึกษา พยาบาล แพทย์ นักดนตรี บางท่านอาจมีคุณลักษณะที่ล้ำลึกและลึกซึ้งยากที่จะบอกถึงลักษณะนิสัยใจคอได้อย่างชัดเจน คุณสมบัติข้อสุดท้ายของคุณจะเหมาะสมกับพลอยอะความารีน ซึ่งเป็นพลอยของเทพเจ้าแห่งทะเลอันยากแท้หยั่งถึง พลอยอีกชนิดที่ท่านสามารถเลือกได้อีก คือ หินเลือดประ ผู้สวมใส่จะได้ทุกสิ่งทุกอย่างตามที่ปรารถนาจริงหรือไม่เพียงใด ขอปล่อยให้ท่านชาวมีนาคมเป็นผู้ตัดสินใจเอง...”

มีนาคม

เมษายน

“สำหรับท่านที่เกิดในเดือนเมษายน ไม่มีอะไรที่น่าอินตริกว่าการที่ได้เป็นเจ้าของ **เพชร** ตามตำราท่านเป็นบุคคลที่มีความทะเยอทะยาน มีลักษณะของความเป็นผู้นำ มีอารมณ์ร้อน หุนหันพลันแล่น หัวแข็ง ไม่ยอมกับหัวให้ใครง่าย ๆ เป็นตัวของตัวเองอันเป็นสัญลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่งของผู้ที่เกิดในเดือนนี้เป็นคนที่ผูกมิตรกับผู้อื่นได้ง่าย นอกเหนือจากนี้ยังทราบกันดีว่าบุคคลราศีเมษเป็นผู้ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่ชอบอยู่นิ่งเฉย ชอบค้นคว้าและหาคำตอบในทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตัวเอง...”

พฤษภาคม

“สีเขียวเป็นเครื่องหมายเขียวขจีของหญ้าและใบไม้ในฤดูใบไม้ผลิ มรกตสีเขียว ก็เช่นกัน ผู้ที่เกิดในเดือนนี้ เป็นคนเข้ากับคนง่าย มีอารมณ์เยือกเย็น ยึดเหนี่ยวใกรอดได้ยาก แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าหากโกรธขึ้นมาก็ จะมีอารมณ์รุนแรงเหมือนวัวดุ โดยปกติแล้ว เป็นคนรักบ้าน รักครอบครัว เป็นคนแข็งแรง แต่โดยทั่วไปแล้ว ชอบบริการ หรือทำให้ผู้อื่นมีความสุขก่อนจะนึกถึงตัว เป็นศิลปิน รักดนตรีและสิ่งที่ดีงามในชีวิต มีจิตใจเข้มแข็ง ยากที่จะเปลี่ยนแนวความคิด เห็นได้ง่าย ๆ และจัดว่าเป็นบุคคลขยันทำมาหากินคล่องเงินทองมีคอกขามมือ นับว่าเหมาะแล้ว ที่ได้เขียวใสแสงมรกตอันสดใสน่าเป็นพลอยประจำเดือนเกิดของท่าน...”

“ท่านที่เกิดในเดือนมิถุนายน ปรารถนาที่จะมีพลอยเป็นเครื่องประดับประจำเดือนเกิดท่าน คือ **ไข่มุก** ท่านมักจะเป็นคนที่มีบุคลิกสองอย่างที่เหมาะสมกัน เช่น ถ้าภายนอกเป็นคนแข็งหรือหัวดี แต่ภายในอาจจะใจอ่อนอย่างมาก ๆ ก็เป็นไปได้ ผู้ที่เกิดในเดือนนี้ มักจะเป็นครูและเป็นนักพูดที่ดี มีสัจจะไปเป็นคนสุภาพมีความคิดสร้างสรรค์ อ่อนโยนไม่เห็นแก่ตัวจิตใจแจ่มใสกระชุ่มกระชวยอยู่เสมอ และมีความหวังจำเป็นอย่างน่าประหลาด...”

มิถุนายน

พลอยประจำเดือนเกิด

“พลอยสีแดงดังดวงไฟที่เด่นสะดุดตาอีกชนิดหนึ่ง คือ **ทับทิม** นับเป็นราชาแห่งหินมีค่าหรือผู้นำแห่งหินมีค่า ท่านที่เกิดในเดือนกรกฎาคม เป็นบุคคลซึ่งมีฉายาว่า “เด็กแฉ่งดวงจันทร์” มีชีวิตไม่หยุดนิ่งเหมือนกระแสน้ำขึ้นน้ำลงที่เกิดขึ้นโดยอิทธิพลของดวงจันทร์ ดังนั้น ผู้ที่เกิดในเดือนนี้ โดยปกติแล้วมีอารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ มีความทะเยอทะยาน ตั้งอกตั้งใจทำอะไรอย่างมุ่งมั่น เป็นคนที่มีใจกว้างขวางและมีความซื่อสัตย์ ผู้ที่เกิดในเดือนนี้ ไม่ควรรับรื้อนแต่งงานในระยะของชีวิต ทับทิมมีค่าสูงและอาจสูงกว่าเพชรได้ และเป็นราชาแห่งหินมีค่า ถือได้ว่าทับทิมเป็นเครื่องประดับแห่งเกียรติยศ และยังมีอำนาจประหลาดอยู่ในตัว ซึ่งจะทำให้ผู้เป็นเจ้าของประสบแต่สิ่งที่ดีงามต่อไป...”

กรกฎาคม

สิงหาคม

“**เพริidot** เป็นพลอยที่มีสีเขียวงามจับจิบใจ และเป็นเพียงชนิดเดียวในโลกที่ชนิดของรัตนชาติที่สีเขียวของเนื้อพลอยมีเพียงสีเดียวเท่านั้น บุคคลเดือนสิงหาคม เป็นคนที่มีลักษณะเฉพาะตัว และเป็นผู้นำเข้าหมายชีวิตด้วยตนเอง เป็นผู้ที่มีพลังและใจเดียว เอาการเอางาน มีความซื่อสัตย์ กตัญญู ภูมิใจในอาชีพ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ท่านมีหน้าที่ด้านการปกครอง ด้านการบริหารได้ดี เป็นผู้ที่ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ ทั้งสิ้น เดือนนี้มีพลอยให้เลือกถึงสองชนิด ท่านจะเลือกเพริidot พลอยที่มีสีเขียวเหมือนมีใจเดียว หรือ ชาร์โคไนท์ พลอยที่มีลายชั้นสัญลักษณ์ของความลึกลับ ลึกลับอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ตามปรารถนา...”

กันยายน

“ท่านที่เกิดในเดือนกันยายน พลอยที่มีความสวยงามเด่นประจำเดือนนี้ คือ **แซฟไฟร์** โดยปกติเป็นผู้ที่รักความมีระเบียบเรียบร้อย ทำการงานอย่างมีระบบ เป็นคนคล่องแคล่ว หยิ่งในตัวเองและเป็นผู้ที่ไม่เพิกเฉยต่อเหตุการณ์ใด ๆ โดยทั่วไปแล้วเป็นคนมีเสน่ห์ มักจะประสบผลสำเร็จในกิจการธุรกิจเสมอ ๆ แต่ต้องระวังไว้อย่างหนึ่ง ผู้ที่เกิดในเดือนกันยายนนี้ มักจะเป็นคนจริงจังในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างละเอียดลออมากเกินไป ซึ่งจะเป็นผลทำให้มีความเบื่อหน่ายหรือเอือมระอาทั้งงานชิ้นสำคัญไปได้...”

“เดือนตุลาคมหรือราศีตุลย์ แทนด้วยเครื่องหมายตราชั่ง พลอยประจำเดือนเกิดของท่าน คือ **โอปอล** ท่านที่เกิดในเดือนนี้ จะมีความเที่ยงตรงเหมือนตราชั่ง อันเป็นสัญลักษณ์ เป็นนักนิยมศิลปะ ชอบประดิษฐ์คิดค้น รักสวยรักงาม ช่างแต่งตัว ไม่เป็นคนก้าวร้าว มีอารมณ์เสียได้ง่ายเมื่อไม่ได้รับความพอใจ บุคคลในเดือนนี้มักจะเป็นคนฉลาดสวยงาม และมีเสน่ห์มาก เหมาะกับพลอยโอปอลและทัวร์มาลีน ซึ่งมีความสวยงามสุดจะพรรณนา และมีเสน่ห์ยาวนานใจอย่างแท้จริง...”

ตุลาคม

“พฤศจิกายน พลอยประจำเดือนนี้ คือ **โทแพซ** บุคคลที่เกิดในเดือนนี้ เป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ มีความคมคาย และมีความทะเยอทะยาน ชอบโอ้อวด วางใจ เป็นคนชอบคำสรรเสริญเยินยอ แต่ก็เป็นคนที่มีความสุภาพอ่อนโยน ทั้งในทางปฏิบัติและความรู้สึก...”

พฤศจิกายน

ธันวาคม

“ธันวาคม พลอยประจำเดือนนี้ คือ **เทอร์ควอยส์** ผู้ที่เกิดในเดือนนี้มักจะเป็นคนหนุ่มแน่นแล่น กระทำการใด ๆ รวดเร็ว เหมือนกับลูกธนูที่หลุดออกจากคันศร เป็นคนตรง พูดอย่างใจคิด อย่างที่เราเรียกขานว่า ซื่อ ไม่กลัวใคร ตัดสินใจดี และมองโลกในแง่ดี เป็นคนอยากรู้ อยากเห็น คุณภาพสตรี ที่เกิดในเดือนนี้ จะเป็นการลาคีดี เนื่องจากเป็นคนรักเด็ก มีจิตใจอ่อนโยนและเป็นแม่บ้านที่ดีด้วย...”

คณะกรรมการจัดทำหนังสือผลการดำเนินงาน ประจำปี 2557

สถานที่ติดต่อ 75/10 กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม
ถ.พระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
<http://www.dpim.go.th>

